002739

LAIKAS

"EL TIEMPO"
SEMANARIO LITUANO
Año del Libertador
General San Martín
1950 gegužės 10 d.
Nr. 8 (24)

Motinai ir Motiniškumui Pagerbti

Šių metų motinos minėjimas sutampa su rašytojos Marijos Pečkauskaitės — Šatrijos Raganos mirimo 20 metais († 24. VII. 1930), rašytojos, kuri savo apysaka "Sename Dvare" lietuvių literatūroje pastatė paminklą lietuvei motinai, savo "mamatei". Tokio paminklo reikia ir mūsų širdyse.

Kas yra motina mums?

Tai vienintelė moteris, kurios niekas, net ir nepalankiausiai moters atžvilgiu nusiteikęs, nėra išvengęs. Moteris, su kuria jis buvo surištas arčiausia artimybe. Juk jis, prieš gimdamas, buvo jos kūno dalis. Juk kūdikis — tai vaisius ant motinos medžio išaugęs ir gimdymo metu nuskintas.

Tai moteris, kuri daugiau kentėjo dėl mūsų, negu bet kuri kita moteris pasaulyje. Su gyvybės pavojumi gimdė skausmuose. Dėl gimusios gyvybės liepsnos drebėdama, kad liga, mirtis jos neužpūstų. Savo vaiko gyvenimo skausmus pasisavindama, draug su juo ir dėl jo kentėdama.

Gavęs gyvybę iš jos, tos gyvybės pratęsimą vaikas irgi gauna iš savo motinos. Tą jo gyvybę ji ugdo, savo kūnu vaiką maitindama. Tai graži motinos pareiga. Nenuostabu, kad pirmais krikščionybės amžiais, kada mokėta į viską skaisčiau žiūrėti, taip dažnai buvo galima užtikti Marijos Motinos, maitinančios dievišką Kūdikį, paveikslą.

Tai moteris, kuri myli. Myli savo kūdikį aukščiausia žemėje galima meile. Nuo jos kūno nuskintas vaisius ir toliau bręsta ir auga tos meilės saulės šviečiamas ir šildomas. Kaip menka, palyginus su šia meile, yra bet kuri kita meilė! Juk vyras mylėdamas moterį ar moteris vyrą, giliau įsimąsčius, kiekvienas jų myli save, sau kūno ir dvasios palaimos iš kito tikėdamasis.

Tik motina, mylėdama vaiką, tikrai ne save myli, bet jį; ne savęs, ne savo gerovės ieško, o tik vien vaiko. Tai vienintelė savymeilės nesuteršta meilė. Tai tikras perlas jausmų pasaulyje. Dėl motinos meilės tu esi saugus, dėl jos meilės nereikia tau abejoti, drebėti, kad ji atšals, tave pamirš ar ką nors kitą tavęs vietoje pamils. Tartum per tyrus eini per gyvenimą. Taip, tartum per tyrus, nes nors ir pilna aplink tave žmonių, tačiau ar daug yra toje minioje žmonių, kuriems tavo likimas rūpėtų. Jei tu ir kristum po jų kojų pervargęs, jie skubiai pasitrauktų ne tam, kad tavęs nesumindžiotų, bet kad nereikėtų vargintis tave pakeliant. Tik jai vienai, tavo motinėlei, tu rūpi, ji viena apie tave visą gyvenimą galvoja, jos palaimingos už tave maldos, tartum balti balandėliai apie tavo galvą skraido, tik jos meilė neatmaini, ištikima.

Motinos veidas, tai veidas ant kūdikio lopšio pasilenkęs; per šį veidą meilingos širdies spinduliai trykšta. Tikrai "kiekvienoje motinoje, ant savo vaiko pasilenkusioje, yra kažkas švento ir dangiško" (Foerster). Tai tarsi pasidauginęs

(Pabaiga 5 psl.)

★

"Vargo mokykla" (skulptūra dail. Rimšos)

★

Rytuose Bręsta Nauji Pavojai

Politikų akys vis labiau krypsta į tolimuosius Rytus, kur bręsta nauji įvykiai, galį iššaukti trečiąjį pasaulio karą. Užėmę Hainano salą, Kinijos komunistai ruošiasi invazijai į paskutinę Čiangkaišeko tvirtovę — Formozos salą. Tam tikslui jau sutraukė apie 6000 motorlaivių, 28.000 medinių valčių, keliolika senų iš japonų atimtų naikintuvų, 600 bombonešių, 200 kovos lėktuvų (jų tarpe 40 naujausių sprausminių lėktuvų, su visais lakūnais atsiųstų iš Sovietų Sąjungos) ir apie 200 tankų. Tuo pačiu metu komunistai ruošiasi užimti Tibetą, Hongkongą (anglų), Macao (Portugalų) ir Indokiniją (prancūzų). Visuose tuose kraštuose padėtis yra įtempta. Balandžio 28 d. buvo nušautas prancūzų valdomos Indokinijos saugumo viršininkas Marcel Bazain; balandžio 29 d. į anglų gubernatorių Singapūre iš minios buvo mesta bomba, kuri pataikė jam į kojas, bet nesprogo. Hongkonke nuolat pasikartoja komunistų užpuldinėjimai, sprogsta bombos prie viešų pastatų. Apibūdindamas esamą padėtį, Jungtinių Amerikos Valstybių septintojo laivyno vadas admirolas W. F. Boon gegužės 3 d. pareiškė, kad "karas gali prasidėti bet kurią dieną". Visuotinį nervingumą dar labiau padidino sovietų nota Japonijos kariniam valdytojui gen. Mac Arthur'ui dėl laivyno bazių atstatymo Okinawoje ir kotuose Japonijos uostuose.

Griežtai atmesdamas sovietų notą, gen. Mac Arthur gegužės 4. d. pareiškė, kad sovietai tegu rūpinasi savo reikalais ir Jungtinių Amerikos Valstybių laivyno bazių tvarkymą tepalieka tos valstybės karo vadams.

Gegužės 10 d. Junktinių Tautų Organizacijos generalinis sekretorius Trigve Lie išvyko į Maskvą, kur bandys prikalbinti Staliną baigti pavojingą šaltojo karo žaidimą. Tačiau neatrodo, kad jam pavyktų iš karto pakeisti į pasaulio užkariavimą įsibėgėjusios komunizmo mašinos kryptį. Sugrįžęs po trijų mėnesių kelionės po Europą, Aziją ir Ameriką, Argentinos senatorius Molinari pirmojoje Senato sesijoje gegužės 3 d. iš samioje kalboje apie pasaulio padėtį pareiškė: "Karas yra čia pat. Šitai aš tvirtinu su visa šios tautos senatoriaus atsakomybe. Tuščias dalykas yra sakyti, kad jis nėra čia pat ir kad nėra neišvengiamas."

"VIENYBĖJE GALYBĖ"

Brangus tautieti!

Venezuelos lietuviai kviečia Tave prisidėti prie akcijos už pagreitintą įvedimą programos lietuvių kalba "Amerikos Balse" (Voice of America — angliškai; La Vaz de EE. UU. de America — ispaniškai).

Mes turime skirti milžinišką reikšmę lietuviškai programai U.S.A. radio stotyse. Lietuviškas sparnuotas žodis eterio bangose jungs lyg kokiais nematomais tiltais visus lietuvius išsklaidytus visuose penkiuose pasaulio kontinentuose ir tuo pačiu bus didelis tarptautinis laimėjimas mūsų lietuviškoje byloje. Jei į mus kalbės lietuviškai pasaulio galiūnas per keliolika stočių, mūsų egzistencija ir interesai bus primenami pasauliui keletą kartų į dieną. Mūsų veikėjai bus kviečiami bendradarbiauti į "Amerikos Balsą", užmegs tampresnius ryšius su įtakingais asmenimis ir Amerikos visuomenės veikėjais.

Šiam tikslui pasiekti mes raginame visus lietuvius bei lietuves gyvenančius pietų ir šiaurės Amerikose, Europoje, Afrikoje, Azijoje ir Australijoje rašyti laiškus "Amerikos Balso" direktoriui p. Kohler'iui šiuo adresu: Mr. Foy D. Kohler, Voice of America, New York 19 N. N., ir taip pat Amerikos Kongresui — Appropriation Committee of the U.S. Congress Washington D.C., prašant įvesti lietuvišką programą "Amerikos Balse".

Visas lietuviškas organizacijas kviečiame rašyti išsamesnius laiškus anglų, ispanų ar kita turptautine kalba, juose pažymint pasaulyje esančių lietuvių skaičių (apie 1,5 mil. laisvame pasaulyje ir 3,5 mil. už geležinės uždangos), aprašant kančias, kurias lietuvių tauta turėjo pakelti per ir po antrojo pasaulinio karo ir dideles aukas, kurias ji paaukojo ir vis dar aukoja kovoje už savo laisvę. Atskiri asmenys gali rašyti lietuviškai.

Tautieti, šis vajus yra visų lietuvių bendras reikalas. Tenebūnie nei vieno mūsų tarpe, kuris nepaaukotų tam tikslui keletos minučių laiko ir pagailėtų poros centų pašto ženkliukui.

Didesniam efektui pasiekti rašykime laiškus taip, kad šimtai ar tūkstančiai laiškų pasiektų adresatus maždaug vienu laiku. Venezuelos lietuviai ir lietuvių organizacijos savo laiškus pradės siųsti nuo š. m. balandžio mėn. 20 dienos. Atidėlioti negalima, nes turimomis žiniomis šis reikalas jau yra iškeltas ir bus netrukus svarstomas Amerikos Kongreso Specialioj Komisijoj (Appropriation Committee).

Taigi visi į vajų!

Venezuelos Lietuvių Sąjungos Valencijos Apylinkės Valdyba

Visi lietuviški laikraščiai prašomi šį atsišaukimą persispausdinti.

EL TRABAJO EN LA NUEVA ARGENTINA

El 1º de Mayo es desde hace varias décadas el día del trabajo en casi todos los pueblos civilizados. Con todo, en los últimos años, y principalmente en la República Argentina, ha cambiado fundamentalmente el espíritu y la forma de su celebración. Durante los regímenes oligárquicos, era el primero de Mayo la fecha indicada para la exteriorización del odio del proletariado explotado hacia sus explotadores; grandes sectores de masas obreras, instigadas por agitadores anarquistas y marxistas se volcaban a la calle — todos recordamos esas escenas — para "festejar su día" rompiendo las vidrieras de los comercios, incendiando los vehículos públicos, atacando a los guardianes del orden, violando la propiedad privada, etc.

Pero hoy día no es así; desde que tomó el General Perón en sus manos la administración de la cosa pública, el espíritu de la revolución ha transformado la mentalidad de las masas populares, inculcándoles una concepción cabal y justa, la concepción cristiana y humana sobre la naturaleza y dignidad del trabajo, absolutamente contraria a la concepción materialista del marxismo, que contagiaba cada vez mayores sectores de nuestro proletariado.

Podemos apreciar las consecuencias prácticas de ambas concepciones; mientras en las democracias occidentales, aún en las capitalísticas, que sin querer se inspiran aún, en parte, en los principios del cristianismo, ha dejado el trabajo de ser una humillante esclavitud, para convertirse en fuente de bienestar personal, familiar y social, detrás de la Cortina de Hierro, donde imperan las así llamadas Democracias Populares y la Dictadura del Proletariado, el proletariado es precisamente la víctima de esa dictadura, el esclavo del partido, bestia de carga sin derechos ni dignidad alguna. Allí, la celebración del primero de Mayo es una burla sangrienta y cínica del proletariado.

LEA en la pág. 4ª de este número una "DAINA", (antiguo canto popular lituano) recogido por Oscar Wladislas de Lubicz Milosz y traducido al español por Lysandro Z. D. Galtier, miembro fundador de la "Association des Amis de Milosz".

Griežta Amerikiečių Nota Sovietams Dėl Pašauto Lėktuvo

Kaip žinome, balandžio 8 d. netoli Liepojos sovietų naikintuvai pašovė amerikiečių lėktuvą, kuris su 10 žmonių įgula nebegrįžo į savo bazę. Sovietai tvirtino, kad tai buvęs karo lėktuvas B-29 taip vadinama skraidanti tvirtovė ir jis pirmas atidaręs ugnį, tačiau amerikonai pagal rastas žuvusias lėktuvo dalis galėjo įrodyti, kad pašautas lėktuvas buvo ne skraidanti tvirtovė, bet amerikiečių laivyno lėktuvas "Privater" ir kad jis neturėjo jokių šaunamų ginklų. Amerikiečiai balandžio 18 d. įteikė sovietams griežtą protesto notą, reikalaudami nuostolių atlyginimo ir kad būtų nubausti sovietų lakūnai, kurie tą lėktuvą pašovė. Kaip žinome, sovietai minėtus lakūnus "už narsumą" nušaujant beginklį lėktuvą apdovanojo medaliais. Visa amerikiečių spauda pasipiktinusi tokiu brutaliu sovietų elgesniu — beginklio lėktuvo pašovimu — ir pasigirsta vis daugiau balsų, kurie reikalauja griežto elgesio su sovietais. Respublikonų senatorius Styles Bridge kreipėsi į vyriausybę prašydamas "apginkluoti iki dantų" lėktuvus, kurie vyksta žvalgybos tikslais, kad galėtų apsiginti nuo sovietų užpuolimų.

Moderniški Manevrai

Balandžio pabaigoje Jungtinių Amerikos Valstytbių karo pajėgos pravedė didelės svarbos manevrus su moderniškiausiais ginklais. Manevrai vyko pagal gen. Gavin šūkį: "Visa, kas nelekia, pavėluos būsimajame kare". Šiuose manevruose dvi divizijos buvo oru permestos į priešo užnugarį su visais lengvaisir sunkiais ginklais. Prieštankiniai 90 milimetrų kalibro pabūklai, sverią po 5 tonas, priešlėktuviniai 40 milimetrų pabūklai ir 105 milimetrų lauko patrankos su kariniais automobiliais (jeeps'ais) milžiniškų parašiutų pagalba buvo numesta iš lėktuvų. Keturmotoriai lėktuvai taip pat numetė ir po 25 tonas sveriančių tankų. Kai kurių parašiutų skersmuo siekė 33 metrus ir daugiau.

Belgijos Karalius Vis Dar Ištrėmime

Kovo 12 d. didesnė Belgijos dalis (57,6%) pasisakė už karaliaus grįžimą, tačiau socialistai ir komunistai yra priešingi karaliaus grįžimui. Tuo būdu tauta pasidalino į du frontus: vieni yra už karalių, kiti prieš. Visame krašte vyksta neramumai, streikai. Kovo 18 d. atsistatydino Belgijos vyriausybė, kuri iki šiol dar nėra sudaryta. Vyriausias valdžios funkcijas dabar eina karaliaus Leopoldo brolis Karolis. Belgijos karalius negali grįžti atgal, nes 1945 buvo išleistas įstatymas, draudžiąs karaliui grįžti į savo kraštą. Pirma turi parlamentas panaikinti tą įstatymą, o po to karalius galėtų grįžti. Balandžio 15 d. karalius Leopoldas iš savo gyvenamos vietos Šveicarijoj pasakė į Belgų tautą kalbą, žadėdamas savo teises laikinai perleisti savo sūnui Baudoin, kuris dabar yra 19 metų amžiaus. Tačiau ir šiam planui įvykdyti reikalingas belgu parlamento pritarimas. Jei dar ilgiau užsitęs karaliaus krizė, Belgijoj gali kilti pilietinis karas, nes tauta yra pasidalinusi į dvi priešingas grupes.

Olandijos Katalikų Dovana

Šv. Metų proga Olandijos katalikai padovanojo 100 KW stiprumo trumpų bangų radijo siųstuvą šv. Tėvui. Radijo siųstuvas yra pagamintas pagal paskutinį mokslo žodį ir tuojau bus įmontuotas į naująją Vatikano radio stotį. Tada lietuviška programa, triskart per savaitę transliuojama viso pasaulio ir ypačiai persekiojamos Lietuvos lietuviams, dar geriau bus girdima ir įgaus didesnės reikšmės.

Prezidentas Trumanas Prieš Komunizmą

Balandžio 19 d. prez. Trumanas kalbėjo Amerikos laikraščių leidėjų organizacijai ir atvirai pasisakė prieš komunizmą. Jis kreipėsi į laikraštininkus, ragindamas juos kovot prieš komunistinę propagandą. Trumanas pareiškė: "Mes žinome, kad komunistinė propaganda visame pasaulyje yra ne kas kita, kaip sisteminga apgaulystė, dalykų iškraipymas ir melas".

Tris dienas vėliau tai pačiai organizacijai kalbėjo J.A.V. užsienių reikalų ministeris D. Achesonas, kuris irgi griežtai pasmerkė komunistinį mokslą. Savo kalboje Acheson kritikavo komunistinę teoriją, pabrėždamas, kad komunizmas nepripažįsta laisvės: kas tik nukrypsta nuo Kremliaus linijos, tas yra paskelbiamas priešu ir uždaromas į kalėjimą. Achesonas komunizmą pavadino *laisvės mirtinu priešu.* Tokie aukštų Amerikos vyrų pareiškimai nėra daromi be reikalo. Už tų žodžių matosi aiškus J.A.V. pasiryžimas kietai kovoti su komunizmu ir jo plitimui padaryti galą.

Čekoslovakija Nutraukė Santykius Su Vatikanų

Be jokio įspėjimo ir paaiškinimo Čekoslovakija balandžio 29 d. uždarė savo pasiuntinybę prie Šv. Sosto. Šiuo metu toliau vyksta religijos persekiojimas visame krašte: ruošiami teismai prieš kunigus, uždaromi vienuolynai ir varoma smarki propaganda prieš vyskupus.

Mielas Skaitytojau, Ar Jau Užsimokėjai "LAIKO" Prenumeratą?

LIETUVIAI VISAME PASAULYJE

VOKIETIJA

IR LIETUVIAI UŽ BAŽNYČIOS VIENYBĘ

Balandžio pabaigoje Muenchene 8 tautybių studentai, jų tarpe lietuviai, dalyvavo plačioje 8 dienų akcijoje už Bažnyčios vienybę. Akcija prasidėjo latvių vyskupo Rancans šv. Mišiomis ir baigėsi vyskupo V. Brizgio šv. Mišių auka. Akcijoje dalyvavo taip pat ir studentai ortodoksai su vokiečių protestantų delegacija.

PIJUS XII LAIMINA LIETUVIUS

Šv. Tėvas specialioje audiencijoje priėmė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdybos pirmininką Jurgį Balčiūną, šiuo metu kaip maldininką besilankantį Romoje. Audijencijos metu J. Balčiūnas šv. Tėvui įteikė tremtinių padėkos raštą už visokeriopą iš jo patirtą paramą ir globą ir už gynimą Lietuvos reikalo per Vatikano radiją ir kitomis priemonėmis. Šv. Tėvas pareiškė puikiai žinąs lietuvių tautos tragediją, meldžiąs Dievą, kad bandymo metas būtų sutrumpintas ir suteikė visiems išblaškytiems lietuviams ir jų Tėvynei savo ypatingą apaštalinį palaiminimą.

URUGVAJUS

MONTEVIDEO LIETUVIŲ VELYKOS

Kaip kasmet, taip ir šįmet U. L. Kultūros Dr-ja balandžio 9 d. savo patalpose. Cerro priemiestyje, surengė įspūdingą velykų popietį, kurį atitinkama kalba atidarė draugijos pirmininkas Antanas Brazys. Programoje buvo išpildyta scenos vaizdeliai "Kaminkrėtys" (Juozas Česnulevičius) ir "Kiškių dukrelės" (Pranas Baliukonis, G. Švobaitė, N. Stanevičiūtė, J. Rakauskaitė, A. Valentinaitė ir P. Debesys.). Abu vaizdelius paruošė Dr-jos mokyklos mokytoja p. Stanevičienė, kostiumus pasiuvo p. Steponienė.

Sekė įscenizuota dainelė "Du broliukai" kurią išpildė mokiniai V. Vajauskas, A. Debesys, J. Česnulevičius ir P. Baliukonis. I. Valaikos išgauti šviesos efektai padidino gerą įspūdį. P. Baliukonis, J. Rakauskaitė, G. Švobaitė, A. Valentinaitė ir N. Stanevičiūtė, pp. K. Vilkui ir N. Budreikai griežiant, pašoko "Lenciūgėlį". Abu dalykėliai, publikai reikalaujant, buvo pakartoti. M. Korkuzaitė ir A Debesys padeklamavo eilėraščius. Vaizdelį "Einant į teatrą" išpildė V. Vydžiūtė ir Br. Steponis.

Baigiant programą, žodį tarė Lietuvos Ministro žmona Ponia Laimutė Graužinienė, paragindama visus susipratusius tautiečius paremti lietuvišką mokyklą. Mokyklos mokytoja p. Stanevičienė už savo parodytą pasišventimą ir sumanų mokyklos vedimą pačios publikos buvo iššaukta į sceną ir apdovanota gėlėmis.

Jaunieji scenos mėgėjai buvo pavaišinti užkandžiais ir visi mokyklos vaikai apdovanoti Velykų saldainiais. Margučių konkurso premijas gavo N. Stanevičiūtė, J. Rakauskaitė, G. Švobaitė ir P. Baliukonis. **Dalyvis.**

PADĖKA

U. L. Kultūros Dr-ja dėkoja visiems kuo nors prisidėjusiems prie Velykų popiečio suruošimo ir jo gražaus pravedimo. **Dr-jos Valdyba**

EINAMA PRIE NUOSAVO PIANO ĮSIGIJIMO

Balandžio 30 d. U. L. Kultūros Dr-jos patalpose įvyko armonikos rifas su asada. Gautas pelnas paskirtas piano ir kitų muzikos instrumentų įsigijimo fondui. Tautiečiai gausiai dalyvavo kultūriniams tikslams skirtame pobuvyje, nes visi seniai supranta būtinų muzikos instrumentų įsigijimo reikalą, be kurio tinkamo sutvarkymo neįmanomas yra sėkmingas choro repeticijų ir įvairių scenos vaizdelių paruošimo pravedimas. **Kultūrietis.**

IŠRINKTAS MOKYKLOS TĖVŲ KOMITETAS

Balandžio 16 d. U. L. Kultūros Dr-jos patalpose įvykusiame susirinkime buvo išrinktas lietuvių pradžios mokyklos tėvų komitetas sekančios sudėties: pirmininkas J. Kondrotas, vicepirm. M. Krasinskas, sekretorius B. Steponis, kasininkas J. Dorelis. Tėvų komitetui linkime energingos ir sėkmingos darbuotės. Nuo jo daug pareis, kaip mokykla galės dirbti ir kiek lietuvių leis į ją savo vaikučius. **Montevideo lietuvis.**

GRAŽI PAŽANGA

U. L. Kultūros Dr-ja žengia pirmyn visose srityse. Neseniai buvo padaryti žymūs remontai Dr-jos patalpose, pataisytos grindys, perdažyti keli kambariai, sutvarkyta raštinė, perkeltas bufetas į patogesnę vietą, sutvarkyti spaustuvės padargai ir kt. Ypačiai daug pastangų deda D-jos valdyba lietuvių pradžios mokyklai galimai geresnių sąlygų sudarymui. Nuolat į Dr-ją įstoja naujų narių.

Stebėtojas.

PASITARIMAS DĖL PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

Balandžio 21 d. Lietuvos Pasiuntinybėje įvyko pasitarimas dėl Pasaulio Lietuvių Bendruomenės suorganizavimo Urugvajuje. Pasitarime dalyvavo A. Brazys, V. Cieslinskas, A. Gumbaragis ir M. Krasinskas.

BUVO SUSIRGĘS AGRON. V. STANEVIČIUS

Jau maždaug metai laiko kaip veiklus U. L. Kultūros Dr-jos narys p. Pranas Stanevičius iš Vokietijos parsikvietė savo brolį agronomą V. Stanevičių su šeima. Nemokėdamas vietinės kalbos, brolio padedamas, p. V. Stanevičius gavo darbo frigorifike, o ponia Stanevičienė pašventė savo gabumus ir jėgas lietuvių pradžios mokyklai vesti. Atsidūręs neįprastose gyvenimo ir darbo sąlygose, ilgų tremties metų išvargintas, p. V. Stanevičius paskutiniuoju metu buvo rimtai susirgęs ir turėjo kurį laiką išgulėti ligoninėje. Dabar, žymiai sustiprėjęs, grįžo iš ligoninės ir baigia sveikti. Reikšdami daug nusipelniusių kultūrininkų šeimai nuoširdžią užuojautą, linkime p. V. Stanevičiui geros sveikatos ir daug sėkmės tolimesniame gyvenime mūsų tarpe. **Bičiuliai**

1.400 KG. RYŽIŲ LIETUVIŲ TREMTINIŲ VAIKAMS

Š. m. balandžio m. 20 d. italų linijos laivan "FLORENTIA" buvo pakrauta 1.400 kg. ryžių, kurie Urugvajaus Lietuvaičių Tremtinių Vaikams Globoti rūpesčiu siunčiami Europon lietuvių tremtinių vaikams sušelpti ir jiems bus per Lietuvių Raud. Kryžių išdalinti.

MOTINOS DIENA

Montevideo. U. L. Tr. V. G. Draugijos pastangomis gegužės 7 d. rengiamas Motinos Dienos minėjimas kultūriečių patalpose 5 val. po pietų. Įdomią programą atliks lietuvių mokyklos mokiniai, mokyt. Stanevičienei vadovaujant. Be to, bus šokiai ,loterija ir kiti įvairumai. Visas pelnas skiriamas lietuvių tremtinių vaikams Europoje šelpti.

DAUG STRAIPSNIŲ APIE PADĖTĮ LIETUVOJE

Urugvajaus žymiausias ir valdžiai artimas dienraštis "El Dia" paskutinėmis dienomis vėl išspausdino C. Veraxo visą eilę išsamių straipsnių apie bolševikus ir padėtį Lietuvoje antrašte: "Ką slepia stalininė uždanga".

Septyniuose straipsniuose apžvelgiama Kominformo santvarka, bolševikų kariniai pasiruošimai Lietuvoje, skelbiami du lietuvių partizanų laiškai ir atskledžiama visa pasibaisėtina tautų naikinimo technika, kokią okupantai dabar vartoja Baltijos valstybėse.

Pažymėtina, kad C. Veraxo straipsnius "El Dia" visados spausdina redakcijos vedamųjų skyriuje.

ARGENTINA

CORDOBA

Prieauglis kolonijoj. Pereitais metais Cordoboj įsikūrę p. p. V. ir J. Šimoliūnai neseniai susilaukė įpėdinio. Gimė gražus ir sveikas sūnus — Juozas Vytis. Naujam tautiečiui linkime ir toliau gerai augti.

Margučių šventė. Velykų pirmą dieną Susivienijimo 6 skyrius suruošė sekr. p. K. Saduko namuose margučių šventę, į kurią atsilankė didelis skaičius narių ir kitų, net iš toliau atvykusių tautiečių. Atsilankė taip pat pas p. p. Staugaičius viešėjęs svečias iš Buenos Aires. p. P. Muižys, p. Staugaitienės brolis. Jauki lietuviška nuotaika užkrėtė visus, linksminosi vaikai ir suaugę, dainavo, šoko, margučius ritino.

Ruošiamasi Motinos Dienai. Kaip ir pereitais metais, taip ir šįmet Susivienijimo 6 skyrius rengiasi švęsti Motinos Dieną. Ponia Elena Meilutytė — Januliene jau ruošia vaikučius tinkamai programai.

BERISSO

NEBLAIVUMO PASĖKMĖS

Balandžio 23 d. apie 19 val. Jurgis Vaitiekūnas, būdamas neblaiviame stovyje, iš medžioklinio šautuvo paleido šūvį į savo žmoną, kuri tuo metu džiaustė baltinius. Žmona, kuriai šratai sužalojo kairįjį petį, krūtinę kaklą ir kt., buvo patalpinta ligoninėje, o neblaivus "medžiotojas" — už grotų. Gaila, kad ir šitokiu būdu "garsinamas" lietuvių vardas...

PIRKO NUOSAVYBĘ

Ilgametis "Mindaugo" dr-jos namų valdytojas p. Antanas Vogulis šiomis dienomis pačiame Berisso miesto centre (Genova 4801) nusipirko namus, į kuriuos netrukus persikels gyventi. **M. Tamoliūnas.**

GARBINGAS VETERANAS

Šiomis dienomis p. Juozas Intas, vienas iš anksčiausiai atvykusių lietuvių Argentinoje, atšventė savo 60 metų amžiaus sukaktį. Kilimu telšietis, p. J. Intas į Argentiną atvyko 1914 m. Visą laiką gyveno Berisso mieste ir dirbo "Swift" kompanijoje kaip dažytojų prižiūrėtojas. Šiuo metu jau yra atleistas į pensiją su pilnu atlyginimu. 1915 m. pp. Into, P. Makausko ir J. Valžos rūpesčiu Berisse buvo įsteigta draugija "Aušra", kurios tikslas buvo palaikyti lietuvišką spaudą. 1918 m. p. J. Into pastangomis buvo suorganizuotas "Tautos Fondas". Tų pačių metų spalio 11 d. buvo surengta vieša eisena už neseniai pasiskelbusią nepriklausomą Lietuvą ir pirmą kartą buvo iškelta lietuviškoji trispalvė Argentinos respublikoje. Pastaruoju metu p. J. Intas eina atsakingas pareigas įstaigoje "Hogar Social Gral. Perón". Savo laisvą laiką praleidžia "Mindaugo" dr-joj kaip jos veiklus narys ir rėmėjas. **M. Tamoliūnas**

Paieškomi

PRANAS RAMANAUSKAS, 1944 m. iš Kauno nacių deportuotas į Vokietiją. Pranešti jo mokslo draugui L. Stankevičiui: Lenni Rd., House 2, Lenni Mills, Pa., U.S.A.

STASYS MIKALAUSKAS, kilęs iš Švelnių vienkienio, Šidlavos valsč., Raseinių apskr., (1949 m. rugpiūčio 9 d. laivu "Gen. Howze" iš Vokietijos atvykęs į New Yorką?). Ieško brolis Telesforas Mikalauskas, gyvenąs Argentinoje: calle Charlone 1071, Piñeyro, Avellaneda, prov. Buenos Aires.

LAPINSKAITĖ, gyvenusi pas Sra. Inės L. de Ronche, calle Ibera 781. Sarandi. Ieško Ant. Bernotas: 30. Harcourt St., Derby, Inglaterra. Žinantieji taip pat prašomi pranešti "LAIKO" Administracijai.

IGNAS KAZLAUSKAS, kilęs iš Dičiūnų km., Pušaloto valsč., į Argentiną atvykęs apie 1928 m. Ieško: Antanas Bernotas, 30, Harcourt St. Derby, Inglaterra.

FERDINANDAS STOLIS, apie 1938 m. turėjęs automobiliams taisyti dirbtuvę Córdoba mieste Argentinoje. Dirbtuvę pardavė. Ieško jo motina ir seserys Vokietijoje. Pranešti "LAIKO" Administracijai.

MARIJA STASIŪNAS, 32 m. amžiaus, anksčiau gyvenusi calle French 749. Avellaneda. Ieško jos brolis, gyvenąs Toronto mieste, Kanadoje. Pranešti "LAIKO" Administracijai.

SKAITYKITE labiausiai paveikslluotų lietuvių magaziną pasauly

"LIETUVIŲ DIENAS"

Kiekvieno mėnesio numeryje telpa apie 30 aktualių iliustracijų iš Amerikos, Anglijos, Australijos, Venezuelos ir kitų kraštų lietuvių gyvenimo. Taip pat telpa daug įdomių straipsnių, parašytų žymių mūsų veikėjų, kaip prof. M. Biržiškos, prof. S. Kolupailos, prof. K. Pakšto, gen. Stasio Raštikio, rašyt. Vinco Ramono ir kitų.

Prenumeratos kaina metams $ 3.00 (visame pasaulyje)

Atsiuntus adresą, vienas numeris siunčiamas susipažinti nemokamai.

Adresas: "L. D." 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., USA.

Mechaninė Dirbtuvė
Gaminami varžtai ir matricos.
Taisomos įvairios mašinos.
Jonas Leščinskas
Rep. Argentina 852 4 de Junio

Šulnis ir Geigas

DIDELIS KĖDŽIŲ FABRIKAS
Chile 765 Humberto I 1956
T. E. 20-9578 Avellaneda

Orkestras "SIRENA"
Groja šokiams ir šventėse.
Specialybė:
Argentiniškoji muzika, Jazz, Polka.
Direktorius: PEDRO SAGAN
CORRIENTES 151
Piso 1, Dep. D. T. E. 32-0223

MAŠINŲ FABRIKAS
ŠALTAM METALO APDIRBIMUI
Kniedžių, Varžtų ir Veržkelių
Fabrikas

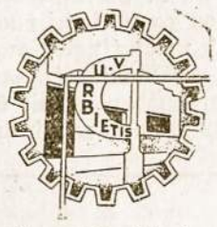

Marca Registrada

Vladas Urbietis
MORON 3596
(Altura Pavón 3500)
T. E. 241-0116 LANUS

KAZIMIERAS STANKŪNAS
Bronzos valcavimo ir vamzdelių traukimo
DIRBTUVĖ
(Trasfilación de caños metálicos)
Martiniano Leguizamón 3132,
Capital — T. E. 68 - 9685

Didelis Lietuvių Bičiulis
Dr. CHARLES M. SMART
DANTISTAS
Priėmimo valandos: 9.30 - 12 ir 14.30 - 16.
Córdoba 991, piso 5 Dep. B, Cap.
T. E. 31 - 7060

Paryžiaus universiteto diplomuotas gydytojas
Dr. Emilio Cura
Vidaus ligų specialistas
Hospital Rawson ir Hospital Vecinal de Lanus gydytojas, priima ligonius savo privačiuose konsultoriumuose nuo 16 iki 20 val.:
URUGUAY 763 AVELLANEDA
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais;
SARMIENTO 4143 LANUS
antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais

Dr. Med. Juozas Gintyla
Žinomas išijų (ischiatica), reumato ir artritis ligų specialistas,
priima ligonius garsaus gyd.
Dr. E. Cantilo konsultoriume
Av. M. Quintana 587
Buenos Aires T. E. 41-2714
kasdien 15—19 val.,
šeštadieniais 10—13 val.

METALO IŠDIRBINIŲ FABRIKAS
"LANCERO"

Marca Registrada — Industria Argentina

Gaminami įvairaus dydžio metaliniai
archyvai
kartotekos raštinėms ir draugijoms
spintos
Vienintelis fabrikas P. Amerikoje, gaminąs iš šalto metalo didžiuosius
varžtus
veržeklius industrijai
KAZIMIERAS DEVEIKIS-PIPIRAS
Pozos 254, Avellaneda
T. E. 20-9758 - Particular: 20-9758

Amerikietis žurnalistas Keliauja per Baltijos Kraštus

Plačiai skaitomas Romos dienraštis "Il Messaggero" spausdina amerikiečio žurnalisto Edmundo Stevens reportažą apie gyvenimą Rusijoje. Vedamas įdomumo ir tam tikros simpatijos dar jaunas nuvyko į Rusiją "Christians Science Minitor" korespondentu. Išmoko rusiškai, vedė rusaitę, išgyveno Rusijoj per 10 metų. Būdamas Maskvoj susipažino su vidurio žmonėmis maišėsi turguose, pažino skurdžių reikalus, nuotaikas, papročius, iliuzijas ir nusivylimus. Jis yra išleidęs knygą "Russia is no riddle". Savo straipsniuose "Il Messaggero" jis šaltai vaizduoja Rusijos gyvenimą, bet vistiek susidaro šiurpus to gyvenimo vaizdas su siautėjančia partijos ir NKVD visagalybe. E. Stevens paliečia ir Baltijos valstybes. Neseniai jis keliavo po tuos kraštus. Jo patyrimai įdomūs. (ELI).

KIETA TAUTA NĖRA KITO MIESTO, PER KURĮ PRAUŪŽĖ KARO AUDRA, KURIS BŪTŲ TAIP SUNAIKINKAS, KAIP RYGA

NKVD pulkininkas, kuris sėdėjo prieš mane vagone, praskleidė lango užuolaidą ir susimąstęs stebėjo tamsoje blykčiojančias švieseles.

—Kieta tauta tie latviai, — tarė. Rusų jie nekenčia ir sunkiai priima mūsų socialinę tvarką. Jie per daug kieti ir egoistai. Jei nuo manęs pareitų, aš juos visus suimdinčiau ir išsiųsdinčiau į kokį saugų užkampį už Uralo, kur niekam nekliūtų. Kraštą apgyvendintume savo žmonėmis.

Jam pastebėjau, kad tai nebūtų lengvas daiktas.

—Jei tas galima buvo padaryti su Volgos vokiečiais, su Krymo totoriais, su Rytprūsių gyventojais, tai galima ir čia, — atkirto pulkininkas. Mes turime turėti saugų vakarinį pasienį. Pirma pasitaikiusia proga ši tauta smogs mums nugaron lygiai taip, kaip 1941 metais. Prieš mėnesį šioj linijoj sustabdė traukinį, visus rusus keleivius apiplėšė, kitų neliesdami, du partijos pareigūnus pasiėmė ir apie juos daugiau žinių nėra. Veltui ieškotum nusikaltėlių: visas kraštas jiems solidarizuoja. Norint suimti vieną reiktų visus suimti.

Mes vykome iš Liepojaus į Rygą. Liepojoj įstrigo dėl ledų mūsų laivas ir jūra pasiekti Leningradą mes negalėjome. Važiuojant geležinkeliu atsiranda pasitikėjimo ir atvirumo. Gal tai dėl to, kad laikinai esi atitrūkęs nuo aplinkumos, gal dėl to, kad išlipęs iš traukinio kiekvienas skuba savo keliu ir nedaug galimumo susitikti dar kartą, o gal labiausiai dėl plepios ruso prigimties traukinyje atsileidžia rezervuotumas ir rusas pasijunta tartum sėdėtų prie savo šnypščiančio virdulio. Pulkininkui pastebėjau, kad retai kur kitur teko matyt turguj tiek daug mėsos, kaip Liepojuj ir daug pigiau kaip Maskvoj.

—Tai yra todėl, — paaiškino pulkininkas, — kad latvių ūkininkai jaučia kolektyvizacijos kvapą. Iki šiol tik kas dešimtas latvis kolchoze (tai buvo 1948 m. gale). Masinė kolektyvizacija visai rimtai tik dabar prasidės.

Toliau jis aiškino, kad ūkininkai gyvulius pjauja, kad tik jų neatiduotų kolchozams. Tas esą ir rodo, kaip sunku su latviais.

—Po metų tik su dideliu vargu čia bus galima gauti jautienos kepsnys, — pridūrė jis su pasitenkinimu. Kolektyvizacija bus įvykdyta 100%. (Faktiškai pulkininko spėjimas įvyko net anksčiau. Kai praėjusią (1949) vasarą mano pažįstami rusai grįžo iš atostogų Latvijos pajūryje, jie skundėsi maisto trūkumu ir aukštom rinkos kainom).

Rygoj praleidau tris dienas. Veltui bandžiau rasti bent šiokį tokį panašumą į aną Rygą, kurią gerai pažinojau prieš dešimt metų. Jaučiaus, kaip patekęs į savo draugų namus, kur viskas buvo gerai pažįstama, kur atpažįstami tie pats kambariai, tik jau be įprasto apstatymo, apleisti, tamsūs, kuriuose įsitaisę svetimieji o draugai išvykę nežinia kur. Mačiau daug per karą sugriautų miestų: Krokuvą, Kijevą, Smolenską, Hamburgą, Berlyną, Varšuvą. Nė vienas net ir labiausiai nušluotas nuo žemės paviršiaus, nedarė tokio visiško, tokio neatšaukiamo sunaikinimo įspūdžio, kaip Ryga, nors materialiniai nuostoliai, išskyrus senamiestį prie jūros, palyginti menki. Rygoj ne pastatai sugriauti, kuriuos galima atstatyti. Rygoj sunaikinta miesto dvąsia, jo charakteris, jo atmosfera, jo savitumas. Be pėdsakų dingus linksma, gražiai apsitaisius minia, dingę vaišingi restoranai ir kavinės bei gražiosios parduotuvės. Prieš karą Rygoj kiekvienoj gatvių sankryžoj buvo gėlių krautuvė. Dabar visa tai, kas Rygą darė Baltijos valstybių metropoliu. Šiaurės Paryžium, kaip rygiečiai mėgo sakyti, — visa tai dabar sunaikinta. Per tris Rygoj buvojimo dienas, kai tik mano žmona išeidavo gatvėn, praeiviai nustebę net atsigrįždami žiūrėjo į jos drabužius, nors Maskvoj, kur pasiekia vakarų mados, tatai nesukeldavo niekeno susidomėjimo. Per tris dienas nemačiau nė vieno geriau apsitaisiusio vyro, nei moters. Po nevykusių bandymų susirasti padoresnį restoraną, reikėjo tenkintis "Inturisto" virtuve.

Iš vietos gyventojų patyriau dalį paskutinės miesto istorijos. Kai 1940 m. rusai okupavo Baltijos valstybes, jos buvo paliktos tartum pusiau kapitalistinės oazės sovietinėje sistemoje. Negalutinai buvo susovietinta pramonė. Smulkūs pirkliai ir smulkūs ūkininkai visai nebuvo paliesti. Ir 1944 m. grįžę rusai neskubėjo ūkio santvarką galutinai keisti. Dar 1946 m. Rygoj buvo nemaža privatinių prekybininkų. 1946 m. gale mokesčiai privatinei prekybai buvo pakelti 400%, iš 2.000 rublių iki 8.000. Vis dėlto prekybininkai dar laikėsi. 1947 m. gale mokesčiai vėl buvo pakelti 400%. Tuo metu įvykdyta pinigų reforma. Už 10 senų rublių išmokėtas 1 naujasis. Mokesčiai turėjo būt mokami naujais rubliais, bet senų rublių nustatyta suma. Tatai privatinę Rygos prekybą galutinai pribaigę. Greta mokestinės sistemos buvo paleista ir politinė mašina. Buvo paskelbta kova spekuliacijai, pradėti areštai ir deportacijos. Rygos gyventojai smarkiai sumažėjo. Aukščiau minėto pulkininko metodai čia labai plačiu mastu naudojami.

UKININKŲ NUBUOŽINIMAS

Rygos centre iki šiol tebestovi gražus aukštas Latvijos nepriklausomybės paminklas, arba kaip dabar vietos gyventojai sako: "Latvijos nepriklausomybės atminimas." Aplink paminklą sudėta šimtai puokščių latvių atneštų gėlių. Paminkle įrašas: Žemė ir Laisvė.

Netekę laisvės Latvijos ūkininkai dabar netenka ir savo žemės. Visose Baltijos valstybėse ūkio kolektyvizacija vykdoma iki 100%. Partijos propaganda skelbia, kad tai vyksta savanoriškai. Praktiškai ūkininkas gali laisvai pasirinkti kolchozą arba liktis buože. Ką reiškia liktis buože, aiškiai pasakė estų kompartijos sekretorius Karotamma partijos kongrese, išvakarėse kolektyvizacijos Estijoje, Latvijoje, ir Lietuvoje:

—Viena iš pagrindinių sąlygų kurti kolchozams yra be pasigailėjimo ir be atvangos kova su buožėmis, iki galutinio sunaikinimo. Juo mūsų kova su nacionalistais, su kontrrevoliucijonieriais, su buožėmis bus griežtesnė ir žiauresnė, juo greitesnis bus mūsų laimėjimas kuriant kolchozus.

Žinant, kad pagal rusišką mastą visi Estijos, Latvijos ir Lietuvos ūkininkai praktiškai yra buožės, Karotammos pareiškimas teikia pakankamo pagrindo ūkininkam apsispręsti už savanorišką įėjimą į kolchozus.

(Pabaiga sekančiam "LAIKO" nr.)

BOLŠEVIKŲ GAUDOMAS 1940 - 41 M. (4)

Rašo gen. Teodoras Daukantas

4. SUIMTAS

Prienam prie miške stovinčio automobilio. Aplinkui pilna sargybinių. Sėdame į mašiną. "Nuveš į NKVD" — manau sau. Bet mašina, vengdama miesto centro, paliai Nemuną važiuoja tilto link. Pervažiuojame tiltą. Visi tyli, tyliu ir aš. "Nenorėjo šaudyti kurorte, sušaudys didžiajam miške Vilnijos pusėje" — samprotauju.

Pravažiuojame girią. Negaliu susivokti, kuria kryptimi važiuojame, nes sėdžiu pačiam vidury. Iš šalių — ginkluoti sargybiniai. Pagaliau pamatau Kauno radio stulpus. Ten žiba raudonos šviesos, kad lėktuvai neužkliūtų. Dabar aiškiai suprantu, kad važiuojame į Kauną.

Sustojame. Vienas sargybinis, civiliškai apsirengęs, iššoka iš mašinos. Laukiame. Aplink mus atsiranda daug sargybinių, kurie nieko neprileidžia bent 20 metrų spinduliu. Apsidairęs pamatau, kad esame Vytauto prospekte prie mūsų "saugumo" rūmų. Geležiniai vartai atsidaro, ir mes įvažiuojam į kiemą. Pro siauras duris įeiname į vidų ir keliais laiptais nusileidžiame žemyn į platoką koridorių. Lipame į antrą auktą.

Mane pristato uniformuotam vyrui, su kuriuo jau yra keturi civiliškai apsirengę saugumiečiai. Įsako sėstis ant kėdės pačiame kambario kampe prie durų.

—Tai štai *kur tu esi*, mums nuo devynioliktųjų metų puikiai žinomas Turkijos šnipe!

Apstulbau, apglušintas tokiu absurdišku kaltinimu. Juk 1919 metų sultonų Turkija seniai likviduota ir nebeegzistuoja. Sultonas tada buvo nuverstas nuo sosto, Istambulas okupuotas santarvininkų, o jaunoji Kemelio Turkija dar buvo negimusi: kas gi tada galėjo samdyti mane šnipinėti Rusiją? Primindamas šitas visiems žinomas istorijos tiesas mano kaltintojams, nesusilaikau nesusijuokęs.

—Mes draudžiame tau juoktis, tu šunsnuki, neklaužada tu!

Nustoju juoktis. Tampu "disciplinuotas", bet ginčijuos rimtai. Deja, veikiai įsitikinu, kad tiesos ieškoti ar teisybę įrodyti sovietuose visai neįmanoma.

Pirmąjį tardymą esu prakišęs be jokios prasmės. Tačiau tik po šio tardymo skaitausi formaliai areštuotas ir iš laisvo piliečio tampu kaliniu. Prie mano akių uniformuotas saugumietis pasirašo mano suėmimo protokolą. Juk sovietuose galima kiekvieną suimti ir be jokios priežasties: tik taip sau, "laikinai".

Nuveda mane *į rūsį, kur kareiviai* enkavedistai įsako visiškai nusirengti. Iš kelnių, švarko, baltinių nupiausto visas sagas, atima perpečius, diržą, kaklaraištį ir visus daiktus bei dokumentus, kokius tik rado kišenėse. Visą apčiupinėję, atveda į kamerą požemyje. Aš vis dar nenoriu tikėti, kad jau esu kalinys.

Koridoriuose ryški šviesa. Kameroje spinkso nedidelė lemputė. Trys sienos, o iš ketvirtos pusės — grotos, kuriose yra stipriai užrakinamos durys. Langas yra priešingoje pusėje, aukštai. Jis yra po žeme. Kai prisninga viršuje sniego, pasidaro višiškai tamsu. Kai sniegą nuvalo — lango viršuje matyti silpnas šviesos ruoželis.

Man pranešama, kad jau vėlu, ir todėl šiandien valgyti negausiu. Po stipria sargyba nuveda į išvietę, kur taip pat prausiamasi.

Kameroje yra prie sienos prikabinama lova, taburetė ir mažas staliukas. Neturiu nei rankšluosčio, nei muilo, nieko. Paimdami mane iš namų, žadėjo už pusvalandžio grąžinti. Dabar tas "pusvalandis" man darosi ilgas ilgas...

Ilgai lauktasis suėmimas įvyko. Susikaupiu ir pradedu mąstyti apie savo padėtį. Man ateina mintis, kad didieji krikščionių kankiniai savo pavyzdiu įrodė mums mirtingiesiems *ramumo* pranašumą. Aš ryžtuosi pasekti jų pavyzdžiu: nesikarščiuoti, nebijoti nieko, susikaupti, išoriniai — ypač kas liečia kūną — pasidaryti pasyviam ir pasiduoti visam kam. Dvasioje būti atspariam, kietai laikytis tiesos, bet melą neigti švelniai, neužgauliojant net paties velinio. Tiesą ginti tvirtai, bet ne agresyviai. Prašiau Apvaizdos jėgų mano kūnui ištverti galimus kankinimus.

Toks buvo mano planas, išplaukęs iš liūdnų apmąstymų pirmosios nakties, sunkiausios iš visų. Sėdėjau vienas. Buvo uždrausta kalbėti su manim net sargybiniams. Ir sienos, ir langas, ir dyrys, ir žmogus — visi tylėjo ir tylėdami tarsi kukšdėjo: "Tylėk ir lauk. Tave pašauks, kai reikės".

Sunki buvo mano padėtis: be laisvės, vienam sėdėti bemaž iki šalto kapo sumažintoje erdvėje ir laukti. Laukti be vilties... *(b. d.)*

"TEVIŠKĖ BRANGI, TAU MES DAINUOJAM"

Prieš metus išėjęs į viešumą Tautinis Lietuvių Ansamblis ir gerai keletą kartų pasirodęs ne tik Buenos Aires lietuvių kolonijoje, bet ir Rosario bei Berisso lietuviams, š. m. balandžio 15 d. Lietuvių Salėje atidarė šių metų sezoną su nauju spektakliu. Vakaro programą išpildė mišrus choras, tautinių šokių grupė ir visas Ansamblis su dainos, šokio ir žodžio pyne.

Pirmojoj dalyj mišrus choras, vadovaujamas muziko A. Stasiulio, sudainavo keletą liaudies dainų, sukomponuotų musų žymiųjų kompozitorių, kaip Šimkaus: Ant tėvelio dvaro, Kai aš grėbiau lankoj šieną. Martinonio: Loja šunes ant kiemo, Karoso: Stikliukėlis ir V. Kuprevičiaus: Pajūriais. Choras ne tik dainų pasirinkimu bet ir jų puikiu išpildymu sukėlė klausytojuose malonų pasigėrėjimą. Su dideliu publikos entuziazmu buvo sutikti taip pat ir tautiniai šokiai, kuriuos šako Vyt. Namiko vadovaujama tautinių šokių grupė. Žiogelis, Šustas, Malunėlis, Jonkelis, nors jau kai kurių žiūrovų anksčiau matyti, nepaprastai nuteikė publiką, kad plojimams nebuvo galo. Taip pat ir šokėjai atliko savo vaidmenį su giliu įsijautimu.

P. Lidijos Petravičienės padeklamuotas K. Binkio eilėraštis: "Gėlės iš šieno" su užsigimusios deklamatorės giliu jautrumu ir pilnu įsigyvenimu visus paliko su pakilia nuotaika.

Antroji dalis susidarė iš montažo, kuris pavadintas: "Tėviške brangi, tau mes dainuojam". Tai buvo lyg vedamoji viso šio vakaro mintis. Čia mes išgirdome ir liaudies dainų, kurios mums priminė tėviškę. ir puikiai išpildytų tautinių šokių, ir deklamacijų, kurios mūsų poetų žodžiais mumyse žadino jaunystės prisiminimus ir ne vienam net ašarą išspaudė. Dainos, šokio ir žodžio pynė Tautinio Lietuvių Ansamblio vadovo Aleksandro Petravičiaus surežisuota su dideliu atsidėjimu, tautinio meno geru pažinimu ir jautriu scenų suderinimu. Dailininko R. Kuprevičiaus dekoracijos sudarė gražų visam vakarui foną.

Apie vakaro pasisekimą ir jo vertę liudija gausi publika, kuri netilpo nemažoje Lietuvių Salėje, įteiktos Ansamblio vadovams gėlės ir nuoširdūs žiūrovų plojimai. Vakaro tikslas pilnai atsiektas, nes tikrai verta dirbti, kai tas darbas įvertinamas, kai tuo sužadinama klausytojuose pakili nuotaika ir tautinė dvasia. Linkėtina ir daugiau pasirodyti su tokiais vakarais, kurie pilnai atsako savo meninei paskirčiai. P. S.

Juozo Sabaliausko
KRAUTUVĖ IR PIENINĖ
Rūgštus ir saldus pienas. Mandagus ir greitas patarnavimas
CUBA 3986
Cerro Montevideo

PAKELIAMOS TULSA BENDROVĖS SKLYPŲ KAINOS

Buvusis San Francisco Solano dvaras, padalintas į 12.000 sklypų, TULSA Bendrovės paverčiamas nauju Buenos Aires kaimynystės miestu. Atsižvelgiant į bendrą žemės kainų kilimą, sklypų kainos pakeliamos taip, kad nuo 1950 m. birželio 1 d. kainuos po $ 10.— mėnesiui daugiau, negu nuo pardavimo pradžios.

Lietuvių kolonijai skirtų sklypų vidury paliekama vyriausybės nuostatams atitinkama aikštė, o vieton pasinaudojimo dovanomis kam nors, tam tikslui numatytų sklypų įjungimas į bendrą pardavimą suteikia kreditą visiems ten pirkusiems ir perkantiems sklypus savininkams. To dėlei pagal seną kainą galima gauti sklypus iki 1950 m. birželio 1 d. Vėliau perkantieji jau mokės naujas kainas, t. y. kas mėnuo po $ 10.— daugiau, negu dabar.

Patartina pasinaudoti šia lengvata ir įsigyti sklypus numatyto palengvinimo laikotarpyje, nes ateity kainos kils ir kils.

T. U. L. S. A.
VIAMONTE 190, BUENOS AIRES 1950 metų, balandžio 20 d.

Sportas

PIRMOJI SPORTO ŠVENTĖ

Balandžio 29-30 dd. Lietuvių Sporto Klubo "GRANDIS" iniciatyva buvo suruošta pirmoji Argentinos lietuvių sporto šventė. Šventėje aktyviai dalyvavo taip pat ir Argentinos Vyčių klubas. Lietuvių Aušros Vartų parapijos aikštėje prie Lietuvių Salės vyko tinklinio varžybos, kurias laimėjo grandiečiai. Laimėtojams buvo įteikta dovana — sidabro taurė. Lietuvių Salės šalutinėse patalpose vyko šachmatų varžybos. Ten pat buvo surengta sporto parodėlė, vaizduojanti sporto vystymąsi Lietuvoje ir tremtyje. Šventė padarė visiems malonaus įspudžio ir sužadino jaunimo entuzijazmą. (L.)

★

—Neseniai pasibaigusiose Bostono 1949 - 50 m. šachmatų pirmenybėse lietuvių šachmatininkų komanda užėmė antrą vietą. Pirmą vietą išsikovojo Harvardo Universitetas, su pasekme 6:2 (iš rungtynių). ir 26:14 (iš partijų) Antrą vietą lietuviai 5,5:2,5 ir 26:14. Trečią vietą Boylston Chess Club 5,5: 2,5 ir 26:14. Ketvirtą vietą Lynn Chess Club 3:5 ir 14,5:25,5. Penktą vietą Newton "Y" 0:8 ir 7.5:32.5. Iš pavienių žaidėjų per šias pirmenybes geriausiai pasirodė lietuviai: 1. ir 2. vietas pasidalino Tautvaiša ir Merkis, surinkę po 6 taškus (iš 8 galimų), 3. vietą A. Keturakis — 5 tšk. Po pirmenybių šachmatų lygos direktorius J. Coulter lietuviams šachmatininkams atsiuntė padėkos raštą už puikų bendradarbiavimą ir šachmatų lygio pakėlimą per šio sezono varžybas.

—Pereitais metais Sao Paulo (Brazilijoje) stalo teniso meisterio vardą laimėjo lietuvis Voldemaras Gudliauskas, kuris už tai gavo aukso medalį. Prieš 5 metus šiame mieste stalo teniso čempionas buvo taip pat lietuvis, vardu Stepas Urbietis.

—M. Ruzgys, žinomasis lietuvių krepšininkas, iš Prancūzijos persikėlė į Ispaniją, kur jis treneruoja Ispanijo valstybinę krepšinio rinktinę. Dabartinė Ispanijos krepšinio rinktinė, treneruojama tokio pajėgaus trenerio, sparčiai žengia į priekį. Ji Europos kvalifikaciniame krepšinio turnyre, kuriame buvo išaiškinti kandidatai į 1950 m. krepšinio pirmenybes Argentinoje, užėmė antrą vietą, pralaimėjusi tik Italijai pasekme 36:44.

—Tarybų Lietuvos Spauda praneša, kad 1949 m. Pabaltijo futbolo meisteriu tapo Lietuvos futbolininkai, nugalėję estus 2:1 ir latvius 1:0. Lietuvos rinktinę sudarė šie žaidėjai: Skalskis, Stelmokas, Slyžius, Galvičius, Mačiulis, Paberžis, Ganusauskas, Penkauskas, Jakimavičius, Saunoris, Daukša, Liutkevičius ir Rylius.

—Tarybų Lietuvoje įsteigtas vad. "sporto kombinatas", kurią gamins visokius sporto reikmenis. Jo direktoriumi paskirtas Vyt. Augustauskas, buves Kūno Kultūros Rūmų pirmininkas, 1941 m. birželio mėn. ištremtas į Sibirą. Sakoma, kad netrukus Lietuva teiksianti sporto gaminius net ir kitoms "viskuo pertekusioms" broliškoms respublikoms.

SPAUDA

ĮSIGYTINOS NAUJOS LIETUVIŠKOS KNYGOS

Iš Vokietijos yra gautos sekančios "LUX" leidyklos knygos:

1. NAUJASIS MŪSŲ VIEŠPATIES JĖZAUS KRISTAUS TESTAMENTAS. Vertė Juozapas Skvireckas, Kauno Arkivyskupas Metropolitas. IV. laida, Stuttgart 1947. 620 psl., geras popierius, skoningai įrišta. Kaina 1.50 dolerio, tačiau parduodame po 10 pezų. Mūsų Lietuvos ganytojai nori, kad kiekviena lietuvių šeima bent Naujo Testamento Šv. Raštą turėtų ir jį nuolat skaitytų.

2. PSALMIŲ KNYGA. Tai naujas lietuvių kalbon psalmių vertimas, atliktas Kauno Arkivyskupo Dr. Juozapo Skvirecko. Čia telpa visos 150 psalmės, pačios gražiausios, Dievo įkvėptos maldos, kurias Bažnyčia savo viešose pamaldose taip gausiai vartoja. Tai dieviškoji poezija, kurią, deja, maža tikinčiųjų arčiau pažįsta. Galima vartoti kaip maldaknygę bažnyčioje. Išleista geram popieriuje ir įrišta. Leidyklos nustatyta kaina — 1 doleris, bet parduodama po 6 pezus. Šventųjų Metų proga šios knygos visiems įsigytinos. Kreiptis į "LAIKO" Administraciją.

Mokslas + Menas + Literatūra

Be Šv. Cecilijos Choro neapsieina jokia tautinė kolonijos šventė. Čia jį matome Lietuvių Salėje Bs. Airese, atidarant Vasario 16 minėjimą. Centre choro dirigentas komp. V. Rymavičius.

Lietuviško Įštvermingumo Sukaktis

Šv. Cecilijos Chorui Sukako Dvidešimt Metų

Rašo ANDRIUS KUPREVIČIUS

Dažna šventiškoje Argentinos padangėje sukakčių. Daug jų sužymėta kalendoriuje, bet dar daugiau įvairiausių sukakčių mus užklumpa iš netyčių. Švenčiame, minime, gerbiame ir kartais net švęsti pavargstame. Nutinka tad, kad dažna sukakties reikšmė mums lieka neaiški ir nežymi ir pats minėjimas atrodo pilkas ir didesnio susidomėjimo iš mūsų pusės nevertas.

Bet pasitaiko sukakčių, kurių dar nerastum istorijos lapuose, būna minėjimų, kurių metų nematyti didžių paveikslų ir auksinių sukaktuvininko amžiaus skaitmenų; ir minimas ne koks istorijos faktas, bet gyva gyvenamojo momento iškarpa. Tokiame minėjime esame visi tartum viena šeima, susirinkusi kurio nors šeimos nario pagerbti. Ta proga pagerbiami ne tiktai asmenys ir jų darbai, bet ir ta per juos besireiškianti dvasia, kuri nenutrūkstančių pastangų dėka kuria žmogaus gyvenime aukštesnės eilės vertybes.

Turime daugybę žodžių tos dvasios reiškimuisi mūsų gyvenime nusakyti. Kartais ją vadiname narsumu ar pasiryžimu; kitąkart vėl — pasiaukojimu ar darbštumu. Visi jie gražūs ir lygiai vertingi, bet nusako tik po vieną tos pačios kūrybinės dvasios įpatybių.

Ir jeigu aš šių eilučių užvardinimui parinkau ištvermingumo nusakymą, tai tiktai dėl to, kad lietuviškam dvasios kuklumui pabrėžti jį skaitau tinkamiausiu.

Štai viena iš tokių sukakčių, kuri mane paskatino apie visa tai susimąstyti: Šv. Cecilijos choras š. m. balandžio 30 d. šventė savo dvidešimties metų sukaktį. Rodos, nebūtų čia daug ko kalbėti, nei aiškinti — sukakties metų dar nedaug, patį chorą mes visi dažnai girdime, ir nevienas iš mūsų draugų ar pažįstamų save skaito jo nariu.

Ir vis dėlto manau, kad lietuviškoje Argentinos kolonijoje sunkiai rastumėm panašų kultūrinį vienetą, kuris būtų daugiau nusipelnęs pagarbos, įvertinimo ir nuoširdaus pasveikinimo šios sukakties proga.

Kiekvienas choras gali turėti eilę įvairių paskirčių, bet pagrindinė choro misija yra savosios dainos ir giesmės išlaikymas ir ugdymas. Neužmirškime, kad dažnai sielodamiesi gimtosios kalbos grynumo išlaikymu, neprivalome apleisti ir jos sparnuotosios sesers — lietuviškosios dainos. Tik abi drauge jos sudaro patį tvirčiausią lietuviškumo šulą.

Šv. Cecilijos choras jau dvidešimt metų budi skambančio lietuviškojo žodžio sargyboje!

Iš šalies žiūrint kartais nei nejausti, kiek vargo ir darbo pareikalavo toji sargyba. Dvidešimt metų choro kovos ir darbo mus pripratino prie to, kad nei viena iškilmingesnė šventė neapsieina be Šv. Cecilijos choro, kad kiekvieną šventadienį bažnyčioje skamba lietuviškos giesmės, o per radiją sklinda lietuviškų plošteliu garsai. Užtenka tik išvardinti porą pavyzdžių ir iš karto aiškėja, kaip plačią lietuviško darbo vagą verčia Šv. Cecilijos choras.

Kas pažįsta mūsų kolonijos kultūrinio ir bendrai visuomeninio darbo sąlygas, kas pažįsta choro gyvenimą, darbą ir sunkumus, kam yra bent trumpą laiką tekę dirbti tą nuolatinių pastangų ir pasiaukojimo kupiną darbą, tas aiškiai supras, kad Šv. Cecilijos choras savo gyvavimu ir darbais stato gyvą paminklą pavyzdingam lietuviškam ištvermingumui!

O mes, Šv. Cecilijos choro darbo ir jo vaisių gyvi liudininkai, šios gražios sukakties proga sveikiname visas choro moteris ir vyrus, sveikiname choro kūrėją ir nenuilstantį vadovą kompozitorių Vaclovą Rymavičių, o taip pat ir visus choro rėmėjus bei draugus ir linkime ilgiausių sėkmingo lietuviško darbo metų!

"DAINA"

(ANTIGUO CANTO POPULAR LITUANO)

Recogido por OSCAR WLADISLAS DE LUBICZ MILOSZ y traducido al español por Lysandro Z. D. Galtier, miembro fundador de la "Association des Amis de Milosz"

Especial para "LAIKAS"

¡Oh, madrecita,
mi tierno esposo
de vos muy lejos
me ha conducido!

¡Ay! y las primas
cuán tercas son;
¡ay! y la suegra
qué airada es!

Todos mis pasos
van de través.
Mis pobres manos
de nada sirven.

Mamá política
manda buscar
hierba de invierno,
nieve de estío.

Mientras erraba
toda en sollozo,
yo me encontré
con mis hermanas.

—¿Dónde vas, pués,
corazón triste?
¿Quién así te hace
tanto llorar?

—Tienes que traerme
(he ahí que dijo)
hierba de invierno,
nieve de estío.

—¡Que Dios te ayude!
Vé mi hermanita
al pinedal,
junto a la mar.

"Del pino habiendo
la rama asido,
llena tu mano
de espuma blanca."

"Decir podrás
luego: he traído
hierba de invierno,
nieve de estío."

"Hierba de brumas
se llama al pino,
y blanca espuma
es nieve en junio."

—¿Quén, pués, mi nuera
os enseñó
estos amaños
tan endiablados?

—¿Quién me enseñó
estos amaños?...
Vuestros regaños,
mis malos días.

ŠV. CECILIJOS CHORAS IR "LIETUVOS AIDAI"

Šv. Cecilijos Choro 20 metų sukakties proga

Rašo LEONARDAS SRUOGA.

Šių metų Kovo mėnesio pradžioje sukako 3 metai lietuviškos radio valandėlės, perduodamos dabartiniu laiku sekmadieniais 8.30 val. ryto per "Radio Mitre" stotį. Ši sukaktis praėjo mažai pastebėta mūsų plačiosios visuomenės, pilnai neivertinant tikros reikšmės tų trijų metų, darbo, kilniai vedamo Šv. Cecilijos Choro, p. Zeferino Juknevičiaus vadovybėj.

Šiais laikais "Lietuvos Aidai" Argentinos radio bangomis yra viena iš geriausių ir sėkmingiausių Lietuvos vardo garsinimo priemonių šio krašto visuomenės tarpe. "Lietuvos Aidai" ne tik nuolat primena Lietuvą tūkstančiams klausytojų kaip laisvą, didingos praeities tautą, vedančią sunkią kovą už nepriklausomybės atgavimą, bet ir supažindina visuomenę su gražiomis lietuviškomis dainomis, tautos praeitim, jos menu, ir kartu su lietuviška bendruomene ir jos veikimu svetingoj Argentinoj.

"Lietuvos Aidai" yra gerai pažįstami ne tik daugumai lietuviškų šeimų, bet ir kas kart didėjančiam skaičiui vietinės visuomenės. Daugelis mūsų tautiečių girdėjo gražių atsiliepimų nuo savo vietinių ir svetimtaučių pažįstamų apie lietuviškas radio programas. Šias eilutes rašančiam kartą teko pastebėti porą argentiniečių, klausančių "Lietuvos Aidų" per kilnojamą priimtuvą viename iš sporto klubų Buenos Aires apylinkėse. Pravartu taip pat paminėti sekantį atsitikimą: į vieną lietuvių pramoninką, turintį skelbimą "Lietuvos Aidų" programoj, kartą kreipėsi vienas iš žymiausių vietinių prekybininkų, savininkas didelės krautuvės Floridos gatvėj pačiame sostinės centre, užsakydamas baldų įmonės įrengimų atnaujinimui. Pasisakė, kad lietuviško pramoninko vardą ir antrašą girdėjo per radio, grįždamas automobilu iš Mar del Platos į Buenos Airesą.

Iš keliolikos panašių atsitikimų tik vienas kitas mus pasiekia. Jų pasikartojimas tačiau įrodo, kad "Lietuvos Aidai" seniai perskrido grynai lietuviškos bendruomenės ribas ir rado atgarsį plačioj visuomenėj, pasiekdami tuo būdu steigėjų užbrėžtus tikslus. Atšventus trijų metų sukaktį vaisingo ir kilnaus darbo, galime širdingai pasveikinti Šv. Cecilijos Chorą, kuris pradėjo, išvystė ir tebesirūpina lietuviškąja radio valandėle Argentinos sostinėj. Ypatingas nuopelnų pripažinimas priklauso "Lietuvos Aidų" vedėjui p. Z. Juknevičiui, kuris tiek gerų norų, pasiaukojimo ir sielos įdeda kiekvienos programos sėkmingam pravedimui. Negalima aplenkti nepaminėjus taip pat mūsų žymaus pianisto Andriaus Kuprevičiaus, jo sesutės E. Kuprevičiūtės, kompozitoriaus V. Kerbelio ir kitų mūsų meno atstovų Argentinoje, kurie savo pakartotinu dalyvavimu lietuviškose radio programose pridavė joms aukšto meninio lygio.

Be abejo, "Lietuvos Aidų" programos gali būti žymiai praplatintos ir patobulintos, nes šioj srity ribų pažangai beveik nėra. Tai, žinoma, priklauso nuo mūsų pačių susidomėjimo ir paramos. Daugelis mūsų verslininkų, prekybininkų ir pramoninkų, paremdami "Lietuvos Aidus" savo skelbimais, galėtų labai daug prisidėti medžiaginiai, kartu pasinaudodami vaisinga propagandos priemone. Visi kiti galėtumėm daug padaryti programų praturtinimo ir paįvairinimo srity, parašydami rengėjams mūsų ir pažįstamų nuomones, pažiūras ir pageidavimus programų atžvilgiu, piniginiai paremdami naujų plokštelių įdainavimą ir aukodami turimas lietuviško turinio plokšteles. Tenka pabrėž-

(Pabaiga 5 psl.)

MUZIKAS VACLOVAS RYMAVIČIUS

Argentinos lietuvių kolonijoje gerai pažistamas Šv. Cecilijos choras šį mėnesį švenčia savo 20-ties metų gyvavimo sukaktį. Jaunoje išeivijoje tai nėra menkos reiškmės įvykis. Juk lietuvis su daina yra suaugęs nuo mažens. Jį motutė prie ratelio dainomis lopšyje liūliavo jautrias, nors be žodžių, melodijas žaliosiose pievose, paaugęs stengėsi nugalėti ežero šniokštimą ir prisišaukti iš anapus ežerėlio dainuojančią mergelę... Daina mūsų tautiečiui yra tikrasis jo pasireiškimas, jo vargų ir džiaugsmų išliejimas. Ir tos melancholiškos mūsų liaudies dainos taip susijusios su mūsų siela, kad mes be jų, atrodo, negalėtume gyventi. Dėlto, kur tik susispietė didesnis būrelis lietuvių, ten tuojau atsirado chorai, kurie džiugino nuo darbo nuvargusius ir nelengvos gyvenimo kovos, ypač svetimuose kraštuose, prislėgtus mūsų žmones. Ir su šio pirmojo lietuviško patrijotinio Argentinos lietuvių choro gyvavimu yra tampriai sujungtas to choro organizatoriaus ir vadovo — Vaclovo Rymavičiaus vardas.

VACLOVAS RYMAVIČIAUS vyriausias Panoterių vargonininko sūnus. 1899 m. rugsėjo 26 d. Panoteriuose, Ukmergės apskr. jis pirmą kartą apsiskelbė pasauliui, atnešdamas džiaugsmą savo tėveliams ir reikalaudamas sau pačiam atitinkamos erdvės. Tik pasiekdamas piano klavišus jau pradėjo savo pirmuosius muzikinius bandymus. Tėvelio priežiūroje jis pramoko dar visai mažas skambinti, ir ta meno sritis jam pasidarė jo gyvenimo dalimi. Paaugęs nesitenkino tik savo tėvo suteiktu mokslu. Išvažiavo Kaunan į prof. J. Naujalio įsteigtą ir jo paties vedamą Vargonininkų Mokyklą, kur išmoko ne tik vargonais groti, bet ir chorą vesti, susipažino su platesniu muzikos pasauliu. Vėliau dar lankė vargonininkų kursus, norėdamas vis geriau ir tobuliau pats į šią sritį įsigilinti ir kitiems šioje srityje daugiau padėti. Baigęs mokyklą gavo daugelį pasiūlymų į dideles ir geras parapijas, bet nuo jų atsisakė. Jam labiau patiko likti toj pačioj vietoj, kur jo tėvelis ilgą laiką dirbo, kur jo paties pirmieji žingsniai buvo pradėti, kur gautas pirmas muzikos ir dainos pajautimas. 1918 m. pradėjo savistoviai vargonininkauti Panoterių bažnyčioje. Ten įsigijo taip pat ir choro dirigavimo bei jam vadovavimo praktikos.

Ilgamečiui Panoterių klebonui kun. Razmai atsisakius dėl senatvės iš pareigų, p. V. Rymavičius, nors kviečiamas ten toliau likti, taip pat nuo pareigų atsisakė ir pasiryžo išvykti į Argentiną, kur jau anksčiau buvo nuvažiavęs jo brolis Jonas. Argentinos krantus įšvydo 1928 m. birželio 22 d. Po savaitės gavo vargonininko vietą Cañado Verde parapijos bažnyčioje, Kordobos provincijoje. Ten vargonininkavo tik vienus metus, nes tuometinis Lietuvos konsulas Skinkys jį pakvietė į Buenos Aires ir pavedė jam organizuoti pirmąjį patrijotinį chorą prie "Lietuvos" draugijos (dabartinio Basanavičiaus lietuvių Centro). Repeticijas darydavo konsulato patalpose. Buenos Aires kurį laiką vargonininkavo šv. Antano bažnyčioje. Bet konsulo p. Skinkio padedamas vėliau gavo vietą Bostono Banke, kur ištarnavo 7 m. P. Rymavičiaus sugebėjimus vesti chorą ir jo taktą pastebėjo net ir vietiniai kunigai ir jam buvo pasiūlyta gera ir aukšta vargonininko vieta Jujuy vyskupijos katedroje, bet jis nuo to atsisakė, nes žinojo, kad būdamas, nors ir mažiau pelningoje vietoje, galės daugiau padėti savo tautiečiams ir savo tautos meno skleidimui.

Sužinojęs, kad atvažiuoja kun. Janilionis, pradėjo mokytis taip pat ir bažnytinių dalykų, nors tas ne visiems choristams patiko, o kai kurie svetimų įtakų pagauti net visai iš choro atsisakė. Bet p. Rymavičius nenuleido rankų ir savo maloniu būdu mokėjo pritraukti naujų jėgų, jas paruošti ir pirmosiose lietuviškose pamaldose vadinamoje prancūzų bažnyčioje pasirodė su jautriu įsijautimu, išspausdamas net ašaras ne vienam tautiečiui, išsiilgusiam lietuviškų giesmų. Choras tada pasivadino Lietuvių Namų choru. Vėliau dar labiau sustiprintas ir skaičiumi paaugęs choras pasirinko savo dabartinį šv. Cecilijos choro vardą. Net ir išvažiavus kun. Janilioniui choras, p. Rymavičiaus vadovaujamas, neišsiklaidė, bet rengė lietuviškus minėjimus, koncertus, Vasario 16-tosios minėjimus. Reikia pažymėti, kad šv. Cecilijos choras yra įdainavęs pirmąsias Argentinoje lietuviškas plokšteles, kuriose tilpo ir dvi paties Rymavičiaus dainos, kurioms jis parašė žodžius ir melodiją. Tai "Tėvynės ilgesys" ir "Teskamba mūs daina", lyg išreikšdamos tą visų lietuvių ilgesį ir dainos meilę. Be to, prie Lietuvių Namų 1938 m. p. Rymavičius įkūrė orkestrą "Kanklės".

Jausdamas, kad muzikos mokslui ribų nėra, kad jis pats dar gali ir toliau lavintis, 1940—44 m. p. V. Rymavičius įsirašo į Buenos Aires Muzikos Konservatoriją ir ten gilinasi kompozicijoje ir kitose muzikos šakose, kad visuose muzikos baruose galėtų tinkamai darbuotis. Prašomas Berisso lietuvių suorganizuoja ir pats vadovauja "Mindaugo" draugijos chorui, du metus iš Buenos Aires važinėdamas repeticijoms ir pasirodymams.

Reikia priminti, kad p. Rymavičiaus vadovaujamas šv. Cecilijos choras iki šiol yra padręs jau 10 plokštelių ir dar rengiasi greitu laiku padaryti naujų, tarp kurių bus įdainuotas ir Lietuvos Himnas.

P. Rymavičius muzikos srityje dirba labai daug. Ne tik chorą veda ir rengia koncertus, gieda Lietuvių bažnyčioje, bet taip pat jis yra ir kūrėjas—kompozitorius. Į plokšteles yra įdainuota jo paties parašytais žodžiais ir muzika 9 dainos, ir 8 dainoms yra sukūręs melodijas. Turi taip ir daugiau dar viešai nepaskelbtų kūrinių, kuriuos gal turės progos Argentinos lietuviai ar net platesnė visuomenė išgirsti.

P. Vaclovas Rymavičius yra vienas iš tų žmonių, kurie moka sugyventi su visais, nes jis visuomet stengiasi rasti žmoguje ne tai, kas jį skiria, bet tai, kas jį jungia. O per dainą jis visuomet prieina arčiau širdies ir labiau pajunta tą tautinį ryšį, kuris kiekvieną lietuvį riša. Tenka palinkėti nenuilstamam kultūrininkui ir toliau plėtoti muzikos meną, skleisti lietuvišką kultūrą plačiojoje Argentinoje ir su tuo pačiu aukštaitišku jautrumu per dainą ir giesmę kelti mūsų tautiečių dvasias.

P. STAKYS

Moterų PASAULIS

Redaguoja BEATRIČĖ KERBELIENĖ

MATER DOLOROSA

Kiek siekia atsiminimų siūlas, — o nubėga jis toli... toli, — virš mano lovelės kybojo raudono bageto rėmuose didelis paveikslas, vaizduojąs moters galvą ir pečius...

Galvą gaubė ornamentuota tamsi toga, iš po kurios glaudėsi prie krūtinės klasiškai graži, siaura ranka. Nusviręs skaistus veidas reiškė liūdesį, o ant ilgų blakstienų ir skruostų kybojo ašaros...

—Ko ji verkia, mama?

—Pikti žmonės nužudė jos sūnų...

—Seniai... seniai...

—O ji vis dar verkia?...

—Verkia ir verks, liūdės per amžius... Ji — motina...

Paveikslas su raudančia motina kybojo virš mano lovelės, o mano vaikiškos akys matydavo dar ir kitą verkiančią motiną — savąją...

Brangioji!... ko verkdavo ji natikmis, niekam nematant?... Ko liūdėdavo ties tuo pat paveikslu, kurs kybojo virš mano lovelės!?...

Mamute! Pikti žmonės dar nenužudė nei vieno tavo vaikelių...

—Nenužudė žmonės... bet gal gyvenimas pražudys...

—Ir tu jau verki?... Ir verksi — liūdėsi amžinai?

—Aš — motina...

Mater dolorosa: kenčianti motina... supratau daug, daug vėliau...

Brangioji mano!... Kam pakabinai iš pat mažens virš manęs tą sopulingąją Madoną!?... Ko liūdėjai ir verkei ties ja per visą savo gyvenimą!? Kam tuo atvaizdu mane į gyvenimo tolį palaiminai!?...

Ir lydėjo mane tas paveikslas, raudono bageto rėmuose, per ilgus gyvenimo kryžkelius...

Ir kybojo jis virš mano, vaikų lovelių...

Ir stovėdama ties juo dažnai tiek pat ašarotom akim... liūdėdama ir kurčiai kentėdama...

Ir aš — motina...

Mater dolorosa...

Mano skausmingoji Madona!... Pražuvai seniai pereitų takų kryžkeliuose... Toli palikai...

Į dulkes pavirto jau seniai mano brangioji motinėlė... Ištuštėjo lovelės, virš kurių tu, mano Mater dolorosa, kybojai... Bet amžinai rieda per skruostus Tavo ašaros... amžinai gyvas Tavo skausmas...

Motina Tautos Auklėtoja

Motinos Diena nėra tik meilės, pagarbos ir prisirišimo pareiškimas. Motinos Diena nėra taip pat tik vaikų padėkos pareiškimas motinai. Ši diena yra nemažiau svarbi pačiai motinai, kaip rimto susigalvojimo ir savęs vertinimo diena. Kaip artojas, išvaręs pirmą vagą, akimis ją perbėga, kad pamatytų, kur ją reikalinga ištiesinti, taip ir Motinos Diena uždeda mums pareigą, kad mes pačios kritiškai įvertintume savo motiniškumo pasireiškimą ir iš jo išplaukiančius uždavinius. Ta diena mums turi būti lyg rekolekcijos, savo pareigų apmąstymas, kartais net nepasigailint savęs.

Kiekviena motina nori, kad jos vaikas būtų geras ir jai pačiai ir kitiems, kad jis būtų kilnus, garbingas ir gerai gyventų. Kiekviena tauri motina taip pat nori, kad jos užaugęs vaikas neatitoltų nuo jos pačios, nuo jos artimųjų, jos tradicijų ir jos tautos. Iš pačios motinos prigimties išplaukia ši didžioji pareiga — išauklėti savo vaikus ne tik gerais žmonėmis, bet taip pat ir gerais savo tautos sūnumis. Delto motina yra ne tik bendrai pirmoji ir didžiausia savo vaikų auklėtoja, bet ir **savo tautos auklėtoja**, nes gerai ir pilnai atlikdama savo auklėjimo pareigą, ji aukléja ir savo tautą.

Skautai, minėdami savo Globėjo šv. Jurgio dieną, buvo išstatę savo parodėlėje dail. Rimšos skulptūros "Vargo Mokykla" medinę kopiją — motina prie ratelio ir vaikas su elementoriumi rankoje. Netenka aiškinti, kad šis Rimšos kūrinys yra vaizdus motinos, kaip tautos auklėtojos, — ypač pavergtos tautos, — įkūnijimas. Ratelis su linų kuodeliu, iš kurio motina grubiomis nuo darbo rankomis suverpia ploniausią siūlą, ir vaikas su elementoriumui, iš kurio per motiną taip pat ploniausiu ir švelniausiu siūlu į vaiko sielą įaudžiama tautos meilė, pagarba savo tėvams ir tėvų kalbai, tautos vargų supratimas ir noras būti lietuviu. Anos prie ratelio motinos tikslas buvo pasiektas — Lietuva tapo laisva, o jos išauklėti vaikai buvo šeimininkai savo tėvų ir protėvių žemėje. Dabar gi tie uždaviniai gula ant mūsų pečių. Lietuvoje komunistinis teroras naikina ne tik jaunuolius ar suaugusius vyrus, bet neaplenkia net gimdančių motinų. O mes gyvename laisvame krašte ir ne tik galime, bet ir turime atlikti tas pareigas, kurias atliko mūsų motinos ir senelės, ir kurių negali atlikti mūsų ten likusios sesės.

Mūsų, kaip tautos auklėtojų pirmoji pareiga — išmokyti vaikus savo kalbos. Kol mūsų vaikai su mums kalbės mūsų kalba, tol ir jie bus tikrai mūsų, jie mus gerbs, mes jiems būsime autoritetai. Gerai mokėdami savo tėvų kalbą, vaikai geriau atjaus ir visus savo tautos vargus, geriau įsijaus į jos dvasinius turtus ir sielosis tuo pačiu, kuo sielojasi jų tėvai.

Kalbėdami su mumis mūsų kalba, jie bus mums artimesni, labiau gerbs mūsų papročius ir domėsis mūsų, mūsų artimųjų ir mūsų tautos praeitimi. Ir šią pareigą tik mes vienos geriausiai galime atlikti, nes, šiaip ar taip, mes dažniau būname drauge su savo vaikais negu tėvai. Deja, tenka prisipažinti, kad šią pareigą ne visuomet tinkamai atliekame. Pačios nemokėdamos gerai svetimos kalbos, su savo vaikais ir anūkais kalbame darkyta svetima kalba, tuo būdu net patiems vaikams pasidarydamos juokingos ir jų akyse prarasdamos motinišką pagarbą. Visiškai klaidinga manyti, kad taip elgdamosios padedame vaikams išmokti ispanų kalbos, ir pamirštame, kad vaikas tos pagalbos visiškai nereikalingas. Jo mokytojai svetimai kalbai yra kur kas geresni — tai mokykla ir aplinka, kurios į vaiko sielą nuostabiai trumpu laiku įskiepija šio krašto kalbos dvasią, gerą ištarimą ir reikiamus žodžius, be klaidų ir be lietuviškai kastižiškų žodžių mišrainės. Išmintis reikalauja nemokyti to, ko pats nemoki, o mes savo vaikus gerai galime išmokyti **tik lietuviškai.**

Ne tik kalbos išmokyti savo vaikus yra mūsų pareiga. Mes turime jiems perduoti ir visus savo tautos turtus, jos meilę, papročius ir jos praeitį. Ar gali kas išdildyti iš mūsų prisiminimų tuos ilgus lietingus rudens vakarus su motinos dainuotomis liaudies dainomis ir pasakomis apie užburtas pilis, apie tautos didvyrius, karaliūnus, apie laumes ir raganas? Mūsų liaudies dainos yra tinkamai įvertintos didžiųjų pasaulio poetų, mūsų papročiai yra taip pat kitų tautų vertinami, kaip dori ir kilnūs. Tuos savo tautos turtus su meile turime perduoti savo vaikams, uždegdamos juose meilę savo tėvų kraštui ir pagarbą jos didingai praeičiai.

Motinos Diena yra mūsų diena. Ta proga reiktų susimąstyti ir prisipažinti, kad yra ir mūsų tarpe motinų (tiek iš seniau atvykusių, tiek, deja, ir iš naujųjų), kurios šių tautos auklėtojos pareigų neatlieka. "Vargo Mokykla" turėtų būti mums gražus ir pamokantis pavyzdys, nes tai yra mūsų motinų, kurias mes gerbiame ir mylime, tikrasis atvaizdas.

NATALIJA ŠANTARIENĖ

PAMALDOS LIETUVIŲ AUŠROS VARTŲ BAŽNYČIOJE

Mendoza 2280, Avellaneda

Sekmadieniais ir šventadieniais šv. Mišios 7, 8, 9 val. Lietuviška Suma su pamokslu 10.30 val. Šokiadieniais šv. Mišios 7 val., kitomis valandomis — pagal užsakymą. PER VISĄ GEGUŽĖS MĖNESĮ kasdien 19.30 val. ir sekmadieniais 16.30 val. (pirmąjį mėnesio sekmadienį — 16 val.) yra GEGUŽINĖS PAMALDOS, kurias visi yra kviečiami kaip galima gausiau lankyti. Mūsų visų pareiga ypačiai šį gegužės mėnesį melsti Dangaus Karalienę — ypatingą Lietuvos Globėją — už persekiojamą Tėvynę ir už mūsų lietuviškosios kolonijos reikalus. Paskelbtųjų šv. Mišių ir pamaldų metu yra klausoma išpažinties. Norintieji kitu metu atlikti išpažintį ar gauti kitą kokį patarnavimą, kreipiasi tiesog į parapijos raštinę.

(Atkelta iš 4 psl.)

ti, kad "Lietuvos Aidų" kūrėjai ir vedėjai — Šv. Cecilijos Choras — pradėtą darbą veda labai kukliai, nesikreipdami į visuomenę dėl paramos ar aukų, kas ypač įrodo jų nuoširdų atsidėjimą ir pasišventimą. Panašiose apystovose jų pastangos tikrai vertos visų susidomėjimo ir įvertinimo.

Lieka tikėtis, kad "Lietuvos Aidai" greitu laiku to susilauks.

Tuo tarpu tenka dar kartą pasveikinti Šv. Cecilijos Chorą, kaip "Lietuvos Aidų" kūrėją ir vedėją, ir palinkėti jam geriausio pasisekimo, įžengus į 21-uosius našaus lietuviško darbo metus.

SEKMADIENIO RIMČIAI

ŠTAI TAVO MOTINA

Gražusis Lietuvos gegužės mėnuo mums atnešdavo pavasarį ir pavasario džiaugsmą. Laukai ir pievos sumirgėdavo įvairiaspalviais gėlių žiedais, tartum koks puikus mūsų sesių darželis. Tų tėviškės laukų ir darželių gėlėmis mes puošdavome savo kambarius, sekmadieniais jų žiedus įpindavome į kasas, rausvųjų pinavijų pumpurus segdavome už atlapų. Iš mūsų krūtinių tada verždavosi neišsakomas džiaugsmas, kuris dabar liko jau tik gražus mūsų jaunystės prisiminimas.

Tą patį gegužės mėnesį mes turėjome dar ir kitą didelį džiaugsmą, — tai buvo motinų Motinos Marijos mėnuo, kuris reiškė mums palaimos ir dangiškos pagalbos laiką. Mūsų darželių ir pievų gėlės puošdavo Jos altorius bažnyčiose, Jos statulas pakelėse ir Jos paveikslus namuose. Iš mūsų krūtinių išsiveržda vo mūsų nuoširdžios maldos ir jautrių giesmių žodžiai, Jai išsakydavome savo godas, išliedavome savo nepasisekimus, skausmą ir jaunystės džiaugsmus. Tai buvo anos puikios palaimintos jaunystės dienos, kurių prisiminimais mes dar ir dabar tebegyvename, kurias prisimename dar ir dabar varganose valandose jausdami tuomet patirtą dangiškos Motinos ir žemiškos gimdytojos meilės šilimos dvelkimą.

Lietuvis Mariją garbino ne tik kaip Dievo Motiną, bet ir kaip savo dangiškąją Motiną, nes Ji jam buvo visuomet artmiausia užtarėja danguje. Ji savo globa atitiko jo giliausius sielos troškimus. Ji buvo motina visų vargstančiųjų ir prispaustųjų, mylinti ir paguodą teikianti. Jos vardų daugelis lietuvaičių vadinosi. Jos paveikslą turėjo kiekviena lietuviška šeima, Lietuvos žemė vadinosi Marijos žemė. Jos šventovės Aušros Vartuose, Šiluvoje, Pažaislyje, Žemaičių Kalvarijoje buvo ženklais ir stebuklais pažymėtos, žmonių su meile ir ilgesiu lankomos.

Nuo to laiko, kai Kristus mirdamas pasakė: "Štai tavo motina", Ji tapo visos žmonijos Motina, bet labiausiai tų, kurie Jai reiškia savo sūnišką meilę ir tikrą ištikimybę. Lietuviai, kai tik tapo krikščionimis, Mariją garbino ir mylėjo, Ji jiems savo motiniškumą taip pat ypatingai rodė. Ir tie mūsų tautos sūnūs, kurie nuo Jos atitolo, atitolo ir nuo mūsų tėvynės, parduodami ją kartu su savo motina už aukso gabalėlį ar išsvajotą žemiškos laimės rojų. Tik kai mes vėl grįšime prie savo Motinos, kuri mus globoja iš dangaus, ir prie savo gimdytojos, kuri mums suteikė gyvybę ir meilės pajautimą, kai mes pajusime motinos meilę vaikams ir vaiko jausmus motinai, mes tapsime pilnais žmonėmis, mes būsime tikri tėvynės sūnūs: per Motiną išgelbėsime savo kraštą ir su Ja tapsime laisvi.

K. P. Garšva, M. I. C.

MOTINAI IR MOTINIŠKUMUI PAGERBTI

(Atkelta iš 1 psl.)

Gamtos Tvėrėjo veidas, kurie per motinos veidą ant kūdikio pasilenkia!

Kokius nuostabai gražius žodžius savo veikale "Vaiko romanas" yra parašęs prancūzų rašytojas Perre Lotti apie motinos veidą. Štai tie žodžiai: "Aš ir nemaniau su betkuriuo kitu veidu lyginti jos vienintėlį veidą, iš kurio į mane dvelkė viskas kas gera, neišskiriant gimstančio tikėjimo ir maldos. Man norėtųsi savo atsiminimų šio palaiminto paveikslo pirmąjį pasirodymą sveikinti ypatingais žodžiais tik jai sukurtais, žemėje neesamais žodžiais, kurie savaime iššauktų geradaringas ašaras, kurie dvelktų paguodos saldybe ir atlaidumu, o drauge talpintų savyje atkaklią amžino susijungimo su ja danguje mintį... Tiktai galvodamas apie motiną, aš jaučiu, kad mirtis nėra mžinas atsiskyti mas su ja... Mintis, kad mano motinos veidas galėtų pranykti ant visados dėl manęs, ta mintis ne tik verčia mano širdį žiauriai kentėti, bet ir kelia manyje maištingumą, kaip kas tai neįmanomo, baisaus... Ir mano meilė motinai, vienintėlė pastovi meilė mano gyvenime, tiek laisva nuo visokių materialių ryšių, kad jau ji viena įteigia man beveik tikrumą, kad yra mumyse kas tai nesunaikinamo, kas vadinama siela".

Motinos akys parodo, kas ji yra. Juk anot rašytojo Paukštelio, niekas tiek daug nėra žiūrėjęs į mūsų veidą, kaip mūsų motinos akys. Žiūrėjo jos tam, kad į kiekvieną mūsų sielos virptelėjimą, veide atsispindintį, galėtų šiltu širdies sudrebėjimu ir žodžiu atsiliepti. Kas daugiau ašarų yra dėl mūsų išliejęs, kaip jos šventos akys?

Motinos rankos. Kurios rankos moka labiau glamonėjančiai ir gydančiai glostyti, kaip jos rankos?!

"Kad nors žodėlį man dabar
pratartum,
Kad ant galvos padėtum ranką man!"
(St. Santvaras)

Motinos širdis — ji labiausiai parodo, kas yra motina. Širdis stebėtinų nujautimų pilna viskam, kas liečia jos vaiką. Širdis, net dėl savo mažo kūdikio mirimo, alpstanti. Širdis tvirta aukotis, kad tik vaikui būtų geriau. Širdis negalinti nekęsti net ir nedėkingo, nedoro vaiko. Širdis taip švelni, kad anot liaudies dainelės

"Tykiai, tykiai Nemunėlis teka,
Bet dar tyliau motušėlė kėlė".
Ir todėl —
"Pasaulis tuščias būtų vis,
Kaip žemė be margų gėlių,
Be tavo motina širdies
Ir tavo meilės spindulių".
(A. Juragis)

Kas yra motina vaikui, tai žino žmonių patyrimas ir išmintis. Juk tik vaikas vadinamas našlaičiu, kuris motinos neteko. Jo niekas nevadina našlaičiu, jei vien tik jo tėvas yra miręs. Ir liaudies dainos apdainuoja prie motinos kapo prisiglaudusią našlaitėlę, visų skriaudžiamą, motinos besišaukiančią. Ir tikrai, ar ne tiesa, kad kas yra saulės aptemimas gamtai, tas motinos mirtis jautresniam vaikui?!

Šiandieniam tautos skausme kentėdami su tauta ir dėl tautos, mes kenčiame ir dėl mūsų motinų, kurios nuo mūsų atskirtos. Jei pasauly išsiblaškę šalia savęs savo motinas turėtume, tada mūsų skausmas būtų perpus mažesnis, nes motina mums perpus tėvynę atstotų.

Turbūt niekas kitas mūsų literatūroje nėra taip stipriai savo skausmą dėl paliktos tėvynėje motinos išreiškęs, kaip mūsų rašytoja Nelė Mazalaitė-Kruminienė. Savo knygą "Legendos apie ilgesį" ji skiria "neatsisveikintoms motinoms, kurias ten — pavergtuose namuose — nužudė ilgesys". Knygos pirmam rašiny "Liepsna žaizdoje" ji sutinka atiduoti visus savo turtus, kad tik kas jos laišką, motinai tėvynėje paliktai, nuneštų. Įvairūs skaudūs spėliojimai dėl motinos likimo ją kankina. Gal ji ten suimta, gal išvežta, gal elgetaudama vaikščioja, gal giminės jai širdies neturi, gal badu mirė. Ji priekaištauja sau dėl praeities: "Kaip aš galėjau anais laikias vaikštinėti po balius ir linksmas vietas, kodėl nebuvau su Tavimi kiekvieną valandą, mama?" Ji grasina priešams: "Vargas tiems, kurie pavagia savo artimui motiną". Knygos paskutinis straipsnis "Tamsi dėmė" tai tarytum senovinė rauda dėl gautos žinios apie motinos mirtį, "kurią nužudė ilgesys".

Minint šiuo baisiu tautai metu motiną, kyla prieš akis iš viso šiandienės lietuvės motinos kančia. Ar daug šiandien lietuvių motinų, kurios nebūtų netekusios vieno kito, o kartais ir visų vaikų? Vieni vaikai nakties pabaisų išplėšti iš jos rankų, kiti išsisklaidę nežinia kur po pasaulį. Per nemigo naktis, išverktom akim jos žiūri į nejaukią tamsą, jų rankos varsto ražančių už savo vaikus nežinioje pranykusius, jų ausys įtemptos ar nepasigirs kur sunkvežimio garsas, tas baisus garsas, kuriam jau sykį pasigirdus, jai liko išplėšti jos vaikai. Arba įsivaizduokime partizanų, tų ugningų lietuvių patriotų motinas, kurių širdis nenustoja drebėjusi nei dieną nei naktį dėl sūnų, esančių miškuose. Įsivaizduokime jų jausmus, jų veidus, jų beprotišką klaikų draskymąsi kai jos budelių nužudytuose ir paniekai miestelių aikštėse pamestuose lietuvių partizanų lavonuose atpažįsta savo vaiką!

"Tarp tyrų plačių
Ne staugimas žvėrių,
O ne! Tai našlaitės lietuvės
Ar verkia sūnaus,
Ar bernužio brangaus,
Kurs jų nebeginsiąs pražuvęs".
(Maironis)

Minint motiną, norisi nusilenkti ir motiniškumui, kuris kiekvienos moters, taigi ir netekėjusios, širdyje rusena. Ir todėl jau maža mergaitė noriai žaidžia su lėlėmis ir jas vysto. Ir todėl kiekviena moteris, savo motiniškos širdies turtus skleisdama, turi pasidaryti motina kiekvienam, kuris kenčia. Tokia ir buvo Marija Pečkauskaitė. Pasilikdama gyvenime viena, savo motiniškos širdies nenuslopino, bet visa Žemaitijos židikų apulinkė jos meile ir visokeriopa parama naudojosi.

Lenkiamės motinai. Kiekvienas savai. Galbūt gyvai, gal mirusiai. Jos veidas, jos eisena stovi mūsų akyse. Jos padidinta fotografija ant mūsų stalo ar sienos. Jos balsas, jos dainuotos dainos ar giesmės skamba mūsų ausyse. Ir per visas prakeiktas geležines uždangas veržiasi mūsų pasveikinimas jai:

"Sauluže, mano ryto saule,
Jei sodą ir gėles lankyti dar leidžia tau —
Nueik, ir mano vargšei motinai praneški,
Kad aš gyvenimą, kad vaizdą jos dar aš matau". (St. Santvaras)

ALFONSAS GRAUSLYS

ROSARIO LIETUVIAI

ROSARIO LIETUVIAI ATŠVENTĖ SUSIARTINIMO ŠVENTĘ

Rosario lietuvių Susiartinimo Šventė: Asada 1950. IV. 23.

Blogas oras ir lietus labai trukdė pirmąją rosariečių Susiartinimo Šventę, bet, nežiūrint to, daug lietuvių dalyvavo atskiruose šventės punktuose. Lietuviškos filmos buvo PIRMĄ KARTĄ rodomos Rosario Lietuviams. O jas matė keli šimtai lietuvių, ir jei ne blogas oras, tai būtų buvę sausakimša salė. Programa buvo paįvairinta lietuviškom dainom, kurias gausi publika bendrai dainavo.

Pamaldas atlaikė Rosario dvasinės seminarijos profesorius kun. Jonas Duoba, M.I.C. Gaila tiktai, kad pamaldų metu smarkiausiai lijo.

Beveik visą Asados laika lynojo, tačiau, nepaisant lietaus, nes visa tai vyko pastogėj, visų lietuvių ūpas buvo pakilęs. Šiek tiek prasiblaivėjus, jaunimas galėjo pašokti. Kino reikalų vedėjas buvo Kaz. Liutkevičius, o asado ir šokių reikalus tvarkė Zigmas Stasevičius.

D-ja yra neapsakomai dėkinga, kad Jurgis Gilvydis teikėsi atvykti iš tolimos Buenos Aires ir pirmą kartą šitai kolonijai parodė gražias spauvuotas lietuviškas filmas. Visa kolonija J. Gilvydžiui yra labai dėkinga ir tikisi, kad spalio mėnesyje bus progos pamatyti visai naujas lietuviškas filmas.

AMŽINĄ ATILSĮ...

Balandžio 23 d., savo namuose, po ilgos ligos mirė *Silvestras Petkevičius*. Jisai gyveno Barrio Taleros rajone, Villa Diego miestelyje. Mirusiųjų maldas atkalbėjo kun. Kaz. Vengras. M. I. C. Nuliūdę liko: žmona, Elsė Berdžytė, dukterys Zosė Žukiene, Elena ir Jonė A. A. velionis palaidotas V. Gog. Galvez kapinėse.

TRAGIŠKAI MIRĖ

Aną savaitę tragiškai mirė Jonas Krištaponis. Jisai gyvena Saladillo rajone, Rosario miesto. Mirusis tiktai turėjo 40 metų. Jojo laiduotuvėse dalyvavo nepaprastai daug lietuvių. Mirusiųjų maldas ir lietuviškus poterius sukalbėjo kun. Kaz. Vengras, M. I. C. A. A. paliko liūdinčią seserį Veroniką Krištaponiūtę-Laskauskienę. Teilsisi ramybėje.

ATSIPRAŠAU...

"LAIKO" korespondentas, aname numeryje rašydamas apie lietuvius, kurie dirba B. B. piano fabrike (turi savo dailidės skyrių) nepaminėjo kai kurių lietuvių. Už tai atsiprašo. Štai, papildomas sąrašas: S. Savarauskas, J. Rakutis, V. Kybartonas, A. Skruodis ir J. Jokūbonis.

JURGIŲ ŠVENTĖ

Rosario Jurgiai labai gražiai atšventė savo vardines. Visi savo namuose, artimųjų tarpe prie vaišių stalo, sulaukė daug linkėjimų. Paminėtini sekantieji Jurgiai: J. Liutkevičius, J. Vayaga, J. Palaikis ir J. Jonaitis. Taipat, Jurgis Gilvydis, kuris ta proga atvyko kino rodyti į Rosario, sulaukė daug asmeniškų linkėjimų. Gyvuokite Jurgiai!

LIETUVIŠKOS PAMALDOS

Kas sekmadienį Buen Pastor koplyčioje, Laprida y Virasoro gatvių sankryžoje, 10.15 val. Aukštumas: San Martin 2900.

PADĖKA

Reiškiu didžiausią padėką gerb. Rosario lietuvių klebonui kun. K. Vengrui M. I. C., Šv. Kazimiero Dr-jos valdybai už sudarymą sąlygų man atvykti su lietuviškom filmom ir už puikų priėmimą su asada, pp. Stasevičiams už nakvynę ir lietuvišką vaišingumą ir visiems kitiems , kurių pavardes būtų sunku ir išvardinti. J. Gilvydis.

BUENOS AIRES - AVELLANEDA

ŠVENTĖ METINES

Balandžio 24 d. Lietuvių Tautinio Ansamblio vadovas ir režisierius Aleksandras Petravičius atšventė savo 30-ties metų amžiaus sukaktuves.

Pp. Marta ir Antanas Geigai savo dukters Adolfinos, "LAIKO" garbės leidėjos, metinių proga suruošė artimųjų ir bičiulių priėmimą savo namuose, Avellanedoje. Adolfytė, šalia mokyklinio darbo, lanko piano ir anglų kalbos pamokas, gražiai kalba lietuviškai ir yra uoli "LAIKO" skaitytoja.

—Balandžio d. pp. Aukštikalniai savo dukters Benitos metinių proga suruošė jaukią šeimyninę šventę, kurioje dalyvavo gražus giminių ir bičiulių būrys. Visiems labai patiko brolių Algirdo ir Vytauto Cibavičių akordeonu pagriežtos lietuviškos liaudies melodijos.

—Balandžio 27 d. sena Argentinos gyventoja p-lė Julija Nimgaudaitė savo metinių proga gavo daug sveikinimų. Suruoštose vaišėse dalyvavo būrys kaimynų ir pažįstamų, jų tarpe pp. Gokai, Timinskai, p. A. Kevėža, pp. Macaičiai, Vyt. Namikas ir kt.

—"Laiko" uolus skaitytojas ir rėmėjas **Kazimieras Kybartas** balandžio 3 d. sukako 50 savo amžiaus metų. Išvakarėse savų artimųjų draugų tarpe tą laimingą sukaktį paminėjo, pasivaišindami ir pasidalindami praeities prisiminimais. K. Kybarto sūnus šiuo metu yra prancūzų užsieniečių legijone Afrikoje.

LIETUVIAI DOMISI ALYVŲ PLANTACIJOMIS

Inž. Jonas Čekanauskas pakartotinai lankėsi Tucuman mieste ir per bendrovę "Olivaria Tucumana" nusipirko keletą hektarų alyvų plantacijų netoli nuo Taco Ralo geležinkelio stoties. Ten pat alyvų plantaciją yra nusipirkęs ir pramonininkas Vladas Urbietis. Susidomėjimas pelningomis alyvų plantacijomis Argentinoje auga ir gerai daro lietuviai, investuodami jose atliekamą kapitalą.

K.

A. A. JONAS BAIRŪNAS

Balandžio 26 d. staiga mirė Jonas Bairūnas, gyvenęs nuosavuose namuose Brasil 2934. Velionis buvo gimęs 1889 m. Gailionių km., Linkuvos parapijoje. Paliko du sūnus: Albertą (8 met.) ir Joną (13 met.). Palaidotas Gerli kapuose.

Lietuvių Tautinis Ansamblis Rosario Mieste

Motinos Dienos proga 1950 m. gegužės 20 d., šeštadienį, lygiai 9 val. vakaro "TEATRO DEL CIRCULO CATOLICO DE OBREROS" salėje, Entre Rios 1264, rengia

VAKARĄ - KONCERTĄ

Programoje:

I.

Mišrus choras
Tautiniai šokiai
Deklamacijos

II.

"TĖVIŠKE BRANGI, TAU MES DAINUOJAM"

(dainos, žodžio ir šokio pynė)

Režisuoja A. Petravičius, chorui ir dainoms vadovauja muz. A. Stasiulis, tautiniams šokiams — Vyt. Namikas.

Teatro durys atdaros nuo 8 val. vakaro.

Tautiečiai, pakvieskime savo draugus ir pažįstamus **argentiniečius** į Tautinio Ansamblio koncertą, nes tai reta proga mums prieš svetimuosius tinkamai pasirodyti. Pakvieskime ko daugiausia lietuvių iš **Kordobos** pamatyti lietuvių Ansamblį. Teatre yra 1.200 patogių sėdimų vietų. Visi sukruskime ir nepraleiskime retos progos!

Gegužės 21 d., sekmadienį, 10.15 val., koplyčioje prie Laprida ir Virasoro gatvių sankryžos, įvyksta **iškilmingos lietuviškos pamaldos. Giedos Tautinio Ansamblio choras su solistais.** Tuoj po pamaldų, 12 val., įvyksta jauki **ASADA** su dainomis ir šokiais Lietuvių Tautiniam Ansambliui pagerbti. Dalyvaukime visi kaip vienas!

Kun. Kazimierui Vengrui M. I. C. 40 Met.

Vienas iš pagrindinių lietuviškosios parapijos kūrėjų Argentinoje, ilgametis tos parapijos klebonas, "LAIKO" vienas iš steigėjų ir jos atsakomasis redaktorius, dabartinis Rosario lietuviškosios parapijos organizatorius ir populiariausias Argentinos lietuvių kolonijoje žmogus kun. Kazimieras Vengras š. m. balandžio 2 d. sukako savo amžiaus 40 metų. Ta proga Rosario lietuviai jam padarė iškilmes su vaišėmis, sveikinimais ir dovanomis.

Kun. Kaz Vengro gyvenimas tikrai labai įdomus ir įvairus. Gimęs jis 1910 m. balandžio 2 d. Bostone, Š. Amerikoje, kur išėjo pradžios mokslus lietuviškoje mokykloje, o vėliau mokėsi aukštesnėje komercijos mokykloje, kurioje buvo dėstoma ir isp. kalba, lyg nujausdamas, kad už kiek laiko jam teks darbuotis ispaniškuose kraštuose. Įstojęs Marijonų vienuolijon ir ten atlikęs naujokavimo laiką, buvo pasiųstas į Kanadą Montrealio kunigų seminarijon studijuoti folosofijos. Per du metus baigęs filosofiją, vėl neliko savo gimtajame krašte, bet, kad išmoktų geriau savo tėvų kalbą ir pažintų jų gimtąjį kraštą, išvažiavo Lietuvon tęsti teologijos mokslų. Lietuvoje Vytauto Didžiojo universitete Teologijos - Filosofijos fakultete studijavo teologiją, gilindamasis Bažnyčios teisės moksluose, nuo 1933 ik 1937 m. Kunigu buvo įšventintas 1936 m. Būdamas gabus, baigė ne tik paprastąsias studijas, bet jas dar apvainikavo, įsigydamas Bažnyčios kanonų teisės licencijato laipsnį. Baigęs studijas, prieš grįždamas Amerikon iš savo vyresniųjų gavo teisę geriau susipažinti su Europos gyvenimu. Tuo tikslu jis aplankė daugelį Europos kraštų, tarp kurių pažymėtini Vokietija, Italija, Prancūzija ir Anglija. Taip pat ir Lietuvoje gyvendamas jis stengėsi pažinti savo tėvų kraštą, kad pamatytų jį tokį, koks jis tuo laiku buvo, nesitenkindamas vien tėvų pasakojimais apie senąją Lietuvą, kuri buvo rusų prispausta, pavergta ir paniekinta. Jis pažįsta Lietuvos įvairius užkampius ir žymiąsias vietas geriau, negu daugelis visą laiką Lietuvoje gyvenusiųjų.

Grįžęs Š. Amerikon, dirbo pusantrų metų vikaru, bet atsiradus progai ir reikalui važiuoti į pagalbą Argentinos lietuviams, kurie tuo laiku neturėjo jokio lietuvio kunigo, jis pirmutinis su kun. J. Jakaičiu ir a. a. kun. A. Andriušiu atvažiavo į šį kraštą gelbėti lietuvių iš jų dvasinio skurdo ir teikti jiems paguodos. Čia ir yra jo didžioji darbo dirva, kur jis paliko daugiausiai savo jėgų, sveikatos ir kur paaukojo savo niekuomet neišsenkamą energiją. Neįprastos sąlygos, kūrimosi vargai ir kai kurių mūsų tautiečių atšiaurumas nepalaužė jo pasiryžimo, o jo meilė žmogui, ypač tautiečiui, jo pasiruošimas kiekvienam patarnauti užkariavo daugelio širdis. Jo vadovavimu ir jį mylinčių tautiečių parama buvo pastatyta graži lietuviška mokykla su sale, kurioje nuolat vyksta lietuviškas kultūrinis darbas. Bet atsiradus reikalui apimti ir kitas lietuviškas kolonijas, jis pasisiūlė į Rosario, kur dabar su tais pačiais vargais organizuoja lietuviškos parapijos steigimą ir rūpinasi bažnyčios statymu.

Kun. K. Vengro nuopelnus Argentinos lietuviams tinkamai galės įvertinti išeivijos istorija, atžymėdama šito didelio apaštalo, tautinio - kultūrinio veikėjo ir žymaus visuomenininko darbus aukso raidėmis. Šiuo tarpu tenka tik palinkėti, kad Viešpats ir toliau laimintų jo darbus, kad nepalūžtanti energija ilgai neišsektų ir jo darbai keltų mūsų tautiečių gerovę Argentinoje.

Z. Stepšys.

Rosario lietuvių Susiartinimo Šventė: Žiuri p. J. Gilvydžio rodomų filmų apie Llietuvą 1950. IV. 22.

A. A. TEOFILIUS NAŠLĖNAS

Š. m. balandžio 20 d. po 10 mėnesių ligos mirė **Teofilius Našlėnas**, 56 m. amžiaus, gyvenęs Llavallol, Juan B. Alberdi 174, kur turėjo nuosavus namus ir ilgesnį laiką gyveno. Paliko nuliūdusią našlę Anelę ir dvi jaunas dukreles Herminiją Angelą ir Oną Mortą. Velionis palaidotas Lomas de Zamora kapinėse. Velionies palydėti buvo susirinkęs didelis lietuvių būrys iš visų apylinkių ir velionies draugai.

PADĖKA

Gerb. kun. J. Jakaičiui M. I. C., kun. K. Černiauskui M. I. C., Marijai V. Povilionienei, K. Praškevičiui, K. Deveikiui, K. Šulniui, A. Vainiūtei, J. Paužai, Elenai Buzienei ir visiems kitiems prisidėjusiems rūpesčiu, darbu ir aukomis ligonio vežimėliui įsigyti tariu nuoširdų lietuvišką ačiū.

D. Klimavičius.

SIŪLOMA ŠEIMININKĖS VIETA

Siūloma šeimininkės vieta lietuviškoje šeimoje. Dėl sąlygų teirautis "LAIKO" Administracijoje.

JUOKIS

NAUJAUSI SOVIETŲ IŠRADIMAI

Nesenai sovietų agentūra TASS paskelbė paskutiniuosius tyrinėjimų davinius apie povandeninio laivo išradimą. Pasirodo, kad povandeninis laivas "buvo išrastas vieno rusų ūkininko 50 metų anksčiau negu šią garbę sau ėmė savintis Šiaurės Amerika".

Taip pat ir lietsargis buvo išrastas vienos padorios rusės tuo momentu, kada, lietaus užklupta, abu savo vaikučius paslėpė po sijonu, plieninėmis spyruoklėmis pagal senovišką madą išpūstu. Ir lyg to dar nepakaktų, iš tos pačios agentūros sužinome, kad

IR NOJAUS ARKĄ ATRADO RUSAI

Atrado ta prasme, kad 1916 m. rusų aviatorius Vladimir Roskvitski, skrisdamas virš Ararato kalno, ant vieno ežerėlio kranto, esančio 4 kilometrų aukštyje, pastebėjo keistą didžiulį laivą. Apie atradimą buvo pranešta Carui, kuris į Ararato kalną tuojau pasiuntė du kareivių būrius. Buvo pagaminti braižiniai ir fotografijos. Vėliau užėjo revoliucija, ir bolševikai, paėmę valdžią, visą šį sensacingą atradimą nutylėjo.

Kartą pajudinę senienų temą, negalime nutylėti kito įdomaus fakto, kad neperseniai viename Kremliaus diplomatų priėmime, tarp kitų retų patiekalų buvo patiektas ir

2000 METŲ SENUMO SŪRIS

Ši sūrį atrado viena sovietų geologinė ekspedicija Uralo kalnuose, 2000 metų senumo kape. TASS agentūra praneša, kad Kremliaus svečiai, ragaudami šio taip seno kapinių sūrio, negalėjo atsįstebėti jo puikiu skoniu.

RAUDONGALVIAI PINGVINAI

Maskvos laikraščiai džiūgauja dėl kito netikėto atradimo, kurį padarė viena sovietų mokslininkų ekspedicija šiaurės ašigalyje. Šiai ekspedicijai, po ilgų bet ištvermingų pastangų, pavyko atrasti **raudongalvį pingviną**. Tai aiškus įrodymas. kad ir poliarinės srities gyventojų tarpe jau esama komunistų.

PRIEŠ REAKCIJONARINĮ RŪKYMĄ

"KOMSOMOLSKAJA PRAVDA" neseniai paskelbė smarkų sovietų daktaro Kucnesov straipsnį, kuriame taip pasisakoma prieš tabako rūkymą;

"Reikia visomis turimomis priemonėmis palaužti dabartinį sovietinės jaunuomenės įprotį rūkyti tabaką. Rūkymo įprotis yra suprantamas kapitalistiniuose kraštuose, kur badas, bedarbė ir desperatiškas skurdas stumia jaunimą į narkotikų vartojimą. Tačiau šitas įprotis jokius būdu negali būti pateisintas Sovietų Sąjungoje, kur jaunuomenė, turėdama prieš akis pačią šviesiausią ateitį, kokią tik galima įsivaizduoti, yra pati laimingiausia visame pasaulyje".

Šventi žodžiai: nors ir turėdama plačias šviesiausios ateities garantijas, sovietų jaunuomenė rūko dėl dabarties, kuri visai nėra iš šviesiųjų.

RIMTAI SUPRASTA DEMOKRATIJA

Kad Sovietų Sąjungoje demokratija nėra tuščias dalykas, rodo pats gyvenimas. Kas girdėjo, kad kapitalistiniam pasaulyje balerinos būtų renkamos į seimą valstybės reikalų tvarkyti? Kitaip yra pažangiojoj sovietų Sąjungoj, kurlai demokratija yra šventas dalykas. Antai ir šiais metais įvykusiuose rinkimuose abiejų lyčių artistų, dainininkų, balerinų, auklių, kiaulių šėrėjų ir kitų profesijų žmonių buvo išrinkti į Aukščiausiąjį Sovietą (Seimą). Sovietų spauda ypačiai negalėjo atsigėrėti garsiąja šokike Ilga Lepehinskaja, Aukščiausiojo Sovieto deputate ir Priešfašistinio Jaunuomenės Komiteto nare. Tik supuvusi vakarų demokratija anksčiau tokių žmonių neprileisdavo prie valstybės vairo. Visi išrinktieji Aukščiausiojo Sovieto nariai, žinoma, ir toliau eina savo senąsias garbingas pareigas, nes demokratiškiausias pasaulio seimas tik kartą per metus susirenka išklausyti naujųjų Stalino įstatymų sąrašo. Mat, sovietų seimas yra ne tam, kad tuščiai ginčytųsi, bet tam, kad priimtų naujuosius įstatymus.

Visai nenuostabu, kad šitokios palaimingos demokratijos pavėsyje ne tik deputatai, bet ir jų rinkėjai jaučiasi ko geriausiai ir pradeda nepaprastai ilgai gyventi. TASS pranešimu, Azerbeidžiano kalnuose buvo atrastas komunistas Mahmud A. Bazov, kuris, pasiekęs gražaus 140 metų amžiaus, tebedirba vietos kolhoze ir yra reto vikrumo plaukikas.

DESIMFORMO IŠRADIMAI (DEZINFORMAS — SLAPTA KOMUNISTŲ ORGANIZACIJA KLAIDINANČIOMS ŽINIOMS SKLEISTI)

Prieš kiek laiko Jungtinių Amerikos Valstybių ambasada išgavo leidimą vienam katalikų kunigui atvykti į Maskvą diplomatinio personalo dvasiniams reikalams aprūpinti. Dezimformo agentai padarė išvadą, kad tokiu būdu Stalinas į Sovietų Sąjungą nieko daugiau neįsileidžia, kaip tik katalikų kunigus. Šitos savo tikrai logiškos išvados patvirtinimui neseniai jie paskelbė dar gudresnį "atsitikimą": Argentinoje jiems pavykę surasti kunigų, neperseniai pabėgusių iš Lietuvos, kurie taip įtikėjo į negirdėtą Stalino palankumą katalikų dvasiškiams (ypačiai po komunistų ekskomunikos), kad net susijaudino ir atsidėkodami tuojau pradėjo finansuoti vieno komunistų laikraščio leidimą. Ir lyg to dar nepakaktų, tie patys dezimformo agentai giriasi pasiūlę tiems kunigams sovietiškus pasus, idant laimingai sugrįžę į Lietuvą jiems tuojau praneštų, kokia yra Lietuvos partizanų nuomonė dėl jų veikimo?

Lietuviška Stiklo Įmonė
Gaminami ir parduodami gražiausio stiliaus stiklai restoranams, viešbučiams, klubams, kavinėms ir šeimoms pilnais sąstatais ir dalimis. Išnuomojami asadoms, piknikams ir dideliems pokyliams.
Savininkai
P. VIDŪNAS, A. MASIULIS, VL. PALAČIONIS
Centras:
Zavaleta 551, Capital. T. E. 61-8765
Skyrius:
Dr. Juan Madera 1694 — Capital
T. E. 61-8690

PRITYRUSI MODISTĖ
Onutė Zupkienė
Gral. Aguilar 1253 Montevideo

BALDŲ FABRIKAS
Gaminami visų rūšių ir stilių baldai
Antanas Girdauskas
Savininkas
Hernandarias 1721, Buenos Aires

ELEKTROS INSTALACIJA
Namuose ir dirbtuvėse. Įvairių elektrinių prietaisų bei motorų taisymas
P. Mačernis
Isleta 3865 4 de Junio

MODERNIŲ VITRINŲ IR KRAUTUVIŲ ĮRENGIMŲ FABRIKAS
Įvairaus dydžio lentynos ir baldai vaistinėms, baltinių krautuvėms, barams ir t. t.
Kazimieras Kaminskas
Trelles 1543-47
Altura Gaona 2400
T. E. 59-1918 Buenos Aires

M. Valantinas
Firmos WARREN S. Atstovas
Isleta 3643 — Valentin Alsina
Parduoda ant išsimokėjimo žibalines ir elektrines **virtuves** (cocinas), kambariams šildyti **krosnis** (estufas), **šaldytuvus** (heladeras), **ventiliatorius** ir kitus namų reikmenis.

TALLER MECANICO EN GENERAL
Taisomi visų rūšių automobiliai ir sunkvežimiai, sutvarkomi karboratoriai ir t. t.
Darbas atliekamas sąžiningai ir garantuatai
J. Sudnius ir D. Reale
Entre Rios 1866, Capital
T. E. 23 - 0903

LIETUVIŠKAS KĖDŽIŲ FABRIKAS
Gaminamos tvirtos ir stilingos kėdės pagal užsakymą: viešbučiams, kavinėms, raštinėms, krautuvėms ir privatiems butams
Bronius Eidukonis
Savininkas
Salta 265, Sarandi. T. E. 22-5461

Pirmaeilis Moterų Grožio Salonas
KIRPYKLA "LA RUBIA"
Savininkė:
Ona Kasparienė
SOLER 3441
Buenos Aires T. E. 79-2528

LIETUVIŠKA DUONOS KEPYKLA "EUROPA"
Kepama įvairių rūšių lietuviška duona. Pardavimas vietoje ir su pristatymu į namus. Priimami užsakymai įvairių švenčių ir iškilmių paruošimui
Jonas Motekūnas
Savininkas
Curupayti 230-32, Gerli, Avellaneda
T. E. 241, Lanus 0933

FUNDICION PRADO
Fundición de Bronce Mecanico, Aluminio y Herrajes en General. Sección Mecanica y Estampados. Matrices de todas clases y para toda Industria
Eduardo Jusys
MOLINOS DE RAFFO 473
Telefono: 22 53 05 Montevideo

Alfonso Bartašiūno
Metalų liejimo ir apdirbimo Įmonė
ZAPICAN 2789
Telefono: 23 7 48 Montevideo

SIUVYKLA IR PARDUOTUVĖ
Didelis pasirinkimas
Juozas Kučinskas
Savininkas
Gral. Roca 700 Avellaneda

Vyriškų ir moteriškų rūbų
SIUVYKLA
Vacys ir Viktorija Andriuškevičiai
Posadas 1481,
Capital T. E. 42-8615

Nauja Moteriškų Rūbų
SIUVYKLA
ELENA GRIGALIŪNAITĖ
modistė
Paraguay 734 Avellaneda

Rudolfo Kureikio
LIETUVIŠKA KIRPYKLA
BRASIL 800 4 DE JUNIO
(priešais Lietuvių Salę

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ
Savininkai
Mikelionis ir Gelbuda
Martinez Rozas 971
Villa Crespo Buenos Aires

LIETUVIŠKA BALDŲ DIRBTUVĖ
Gaminami įvairių rūšių baldai valgomiesiems - miegamiesiems ir t. t.
Savininkas
Nikodemas Skrandžius
LUZURIAGA 750
Buenos Aires T. E. 21-2577

FOTO EMILIJA
Atliekami įvairūs foto darbai
Emilija Jasiukynienė
Savininkė
NOGOYA 2969
Villa del Parque T. E. 50-7319

KĖDŽIŲ FABRIKAS
Atlieka įvairius užsakymus ir pristato į namus. - Didelis pasirinkimas.
Juozas Juška
Savininkas
R. GUTIERRES 1948
Avellaneda T. E. 22-5137

Bronzos valcavimo ir vamzdelių traukimo DIRBTUVĖ
Priima įvairius užsakymus
Antanas Barzdžius
Savininkas
Av. Alvarez Jonte 1657
Buenos Aires T. E. 59-5248

VALGYKLA IR RESTORANAS
Sveiki valgiai, greitas ir mandagus patarnavimas.
Savininkas
Josė Mitura
La Rioja 2219, Villa Porvenir,
Avellaneda — T. E. 20-9380

V. Rasiūno Optika
Gral. Mariano Acha 876 - MORON
Darbo valandos: Penktadienį 16—18, Šeštadienį 13—17 ir Sekm. 13—16 v.
Patogiausias susisiekimas col. 10 (iki klubo "Pomona")

"Lietuvos Aidai"
Lietuviškoji radio valandėlė kiekvieną sekmadienį 8 val. 30 min.
Radio Mitre LR6
Dir. ZEFERINAS JUKNEVIČIUS

"FOTO PABLO"
PARDUODA NUOTRAUKAS

Vasario 16 iškilmių Bs. Aires katedroje, Vasario 16 minėjimo Lietuvių Salėje Tautinio Lietuvių Ansamblio grupes - Karnavalų nuotraukas ir kt.
P-je Chicago 982, Avellaneda
(Pusė kvadros nuo Liet. bažnyčios)

Diplomuota Modistė
Magdalena Tumosienė
Priima įvairius sezoninius ir proginius užsakymus
Sarmiento 510 Avellaneda

CASA MUSKETAS
Oficialus atstovas radio aparatų Victor y Marconi
★
Plokštelės
Pianai Sanabria 2790-92
Akordeonai Capital
Armonikos T. E. 50-5948

Elektrinis Kėdžių Fabrikas
Dirbamos įvairaus stiliaus stiprios kėdės viešbučiams, kavinėms, raštinėms ir privatiems butams
Kazys Vanagas ir Stasys Šulnis
Savininkai
QUILMES 184 Buenos Aires
T. E. 61, Corrales 4570

LIETUVIŠKA VALGYKLA RESTORANAS
Skanūs įvairiausių rūšių valgiai. Mandagus ir greitas patarnavimas
Kazimieras Duda
Savininkas
Pedro Mendoza 2117. T. E. 21-2952

KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ
M. Šlikas
PASAJE BLANDENGUES 3015
(altura H. Cortes 650)
Avellaneda

Jeigu nori pirkti arba parduoti
LOTĄ
bet kokio dydžio ir bet kokioje vietoje, kreipkis į
Antonio Zidelis
J. A. ROCA 854
HURLINGHAM, FCNGSM

Batų Dirbtuvė ir Cigarečių Parduotuvė
Gaminami nauji ir taisomi seni batai
Savininkas
Juozas Šnipas
Cabildo 651
Villa Porvenir Avellaneda

ELEKTRINIS KĖDŽIŲ FABRIKAS "LIT"
Didelis pasirinkimas. - Išpildomi įvairūs užsakymai. - Pristatome į visas miesto dalis.
Savininkas
Jonas Aukštikalnis
Vienas iš pirmųjų lietuvių, praskynęs kelią šiai pramonės šakai Argentinoje
Posadas 23 Avellaneda
T. E. 20, Wilde 7831
(aukštuma Avenida Mitre 4500)

ČIUŽINIŲ IR UŽUOLAIDŲ DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ
Parduodama bovelna, vilnos ir įvairios drobės. Daroma valizoms užvalkalai. Taisomos įvairios minkštos kėdės, daromos gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Kainos labai prieinamos.
Antanas Šalčiūnas
Juan B. Alberdi 933 - Buenos Aires
T. E. 60-2784

Inž. JONAS ČEKANAUSKAS
Geležinių ir bronzinių įvairaus dydžio varžtų (tornillos) metalui veržti fabrikas. Gaminama automatinėmis staklėmis
BRANDZEN 2555
AVELLANEDA T. E. 22-9264
T. E. Particular: 22, Avellaneda 7812

Jei siuvėjas reikalingas,
Būk taupus, ekonomingas:
Drąsiai ženki pas NENIŠKĮ,
Negaišuodamas nė biškį.

Siuva jis ir miesto frantams
Ir įtinka elegantams.
Nors pigiai paims siuvėjas,
Džiaugsies, į svečius nuėjęs!

JUOZAS NENIŠKIS
DIDELIS ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS
CESPEDES 2485 (altura: Cabildo 1200)
Belgrano, Buenos Aires T. E. 73, Pampa 2916

MECHANINĖ DIRBTUVĖ
Veržeklių gamyba. Gaminamos štandartizuotos geležinės ir bronzinės veržeklės
Inž. JONAS RAMANAUSKAS
ANATOLE FRANCE 390
SARANDI T. E. 22 - 2034 AVELLANEDA

Modas Survila
ESMERALDA 823 T. E. 31-8446

MR.A.J. RUZANCOVAS,
LITHUANIAN BIBLIOGRAPHIC SER.
203 MADISON STREET,
WESTVILLE, ILLINOIS
EE.UU.

Buenos Aires Avellaneda

Dvidešimt Metų Šv. Cecilijos Chorui

Švęsdamas svao gyvavimo 20-ties metų sukaktį Šv. Cecilijos choras balandžio 30 d. turėjo savo koncertą. Minėjimą atidarė ir choro istoriją papasakojo senas lietuvių veikėjas, ilgametis to choro narys Zef. Juknevičius. Sveikino visos lietuviškosios organizacijos, kurios su tuo choru bendradarbiauja. Lietuvos Išlaisvinimo Centro vardu sveikino pirm. Ign. Padvalskis, "Laiko" vyr. redaktorius Dr. P. Brazys, Jaunimo Draugijos vardu — A. Matukas, Vyrų Dr-jos vardu — P. Saklauskas, Labdaros Dr-jos vardu — O. Kundrotienė, "Birutės" Dr-jos — U. Šilaikienė, Kunigų Marijonų vardu — kun. P. Garšva, M.I.C., Berisso "Mindaugo" Dr-jos vardu — Marcinkevičius. Vėliau per pertrauką dar pasveikino ir gėlių choro vadovui V. Rymavičiui įteikė lietuvių skautų vardu F. Masiūlytė ir Vyt. Namikas, Lietuvių Tautinio Ansamblio vardu Vl. Ališauskaitė ir Al. Petravičius ir berisiečių vardu mažoji lietuvaitė Marcinkevičiūtė, sveikinimo vietoje pasakydama eilėraštį, sporto klubo "Grandis" vardu sveikino A. Kaibutas.

Minėjimui Šv. Cecilijos choras pasirodė su gražiu koncertu iš mišraus ir vyro choro bei solistų. Publikos buvo labai šiltai sutiktas tiek metų jau Argentinos lietuvių dvasią kėlęs ir linksminęs įvairių koncertų bei operečių suruošęs visiems gerai pažįstamas choras, kuris daugelį dainų turėjo pakartoti. Solistas A. Slančiauskas taip pat tinkamai pasirodė. Vyrų choras galingais balsais žavėjo klausytojus.

Prieš pabaigą vienas iš pirmųjų choristų Vyt. Padvalskis apibūdino atskirai kai kuriuos choristus, jų padarytą tautinį ir kultūrinį darbą, jų išgyventus vargus ir pasiaukojimą. Tarp jų ypatingai buvo paminėti pats choro vadovas Vacl. Rymavičius, "Lietuvos Aidų" radio valandėlės vedėjas Zef. Juknevičius, reikalų vedėjas nepalūžtančios energijos Kar. Misiūnas ir A. Petraitis. Visi žiūrovai jiems nepagailėjo galingų ovacijų, linkėdami, kad Šv. Cecilijos choras tiek nusipelnęs lietuvių visuomenei ir tautos kultūrai ir toliau tuo pačiu uolumu darbuotųsi tiems patiems kilniesiems tikslams.

Stv.

PRANEŠIMAS

A. a. kan Juozapas Bučys

Gegužės 28 d. 10.30 val., sekmadienį, Lietuvių Aušros Vartų Parapijos bažnyčioje, Mendoza 2280, Avellaneda, bus laikomos iškilmingos trejos šv. Mišios už a. a. kanauninką Juozapą Bučį, Semeliškių kleboną, kuris mirė 1946 m., sulaukęs 71 m. amžiaus, ir palaidotas Šašolų kapuose, Ukmergės apskr. Visus gimines, artimuosius ir pažįstamus nuoširdžiai kviečia pamaldose dalyvauti.

Bruno Bučys-Bučinskas.

A. a. Domininkas Bučys

INŽ. ANTANAS RUDIS ARGENTINOJE

Čikagoje plačiai žinomas pramonininkas inž. Antanas Rudis, neseniai dalyvavęs Santos mieste, Brazilijoje, įvykusioje Tarpamerikinės Prekybos ir Pramonės Tarybos konferencijoje, per Urugvajų užsuko ir į Argentiną, kur susipažino su vietos kultūrinėmis įstaigomis ir pramonininkais lietuviais. Jį lydėjo Urugvajaus konsulas Chicagoje F. Stungevičius, taip pat lietuvis. Inž. A. Rudis yra didelis Amerikos Marijonų ir Kazimieriečių rėmėjas, plieno apdirbimo Rockwell Engeneering Co. įmonės prezidentas, Lithuanian Chamber of Commerce of Ill. pirmasis vicepirmininkas, Chicagos Amerikos Lietuvių Tarybos narys, Kolumbo Vyčių 4-tojo laipsnio ir Lietuvos Vyčių seniorų narys ir daugelio kitų organizacijų dalyvis ir rėmėjas. Iš Argentinos inž. A. Rudis vyks į Čilę, Peru, Ekvadorą, Kolumbiją ir Venezuelą.

PADĖKA

A. A. Marijos Glambienės laidotuvėms aukojo: Petras Urbonavičius $ 50.

Po $ 20: P. Maslauskas, A. Verskas, A. Alekna, M. Bernatonis. K. Dalus, K. Praškevičius.

Po $ 10: S. Klusas, V. Laurinaitis, A. Norkus, G. Gerbas, P. Madeikis, P. Guskelis, J. Juozbalis, P. Vitkauskas, K. Vosylius, J. Raskauskas, K. Šimonienė. M. Mardosa, J. Kaušilas, E. Vildžiūnas, J. Dudonis, M. Matulionis, A. Šurlys.

Po $ 5: A. Narbutienė, P. Sakalauskas, P. Miliauskas, J. Lebednikas, P. Gudonis. L. Kučinskas, G. Dalus; S. Bandzinskas $ 3, A. Duslis $ 2 ir A. Balinskas $ 2.

Visiems aukojusiems ir kitokiu būdu pareiškusiems užuojautą liūdesio valandoje nuoširdžiai dėkojame.

V. Glamba su šeima.

A. a. Marija Glambienė

PADĖKA

Lietuvių Parapijai, pp. Deveikių šeimai, p. Kunigoniui ir p. Poviloniui nuoširdžiai dėkojame už parodytą mums prielankumą metinėje šv. Jurgio šventėje ir už stambias aukas.

Liet. Skautų Brolija

PARENGIMAI LIETUVIŲ SALĖJE
Brasil 835, Avellaneda

Gegužės 14 d., sekmadienį:
Labdaros Draugija rengia didelį šeimynišką Vakarą su įdomia programa ir šokiais. Pradžia 17 val.

Gegužės 20 d., šeštadienį:
Jaunimas "Vyčiai" rengia pirmąjį šio sezono Vakarą. Programoje vaidinimas, akrobatika, piramidės ir kt. Po programos šokiai. Pradžia 20 val.

"LAIKO" Garbės Leidėjai

MARIJA IR JUOZAS ALIŠAUSKAI, Jonas Aukštikalnis, Moterų ir Mergaičių Dr-ja "Birutė", Emilija ir Antanas Braziai, Emilija Čekanauskienė, Katalina ir inž. Jonas Čekanauskai, Kazimieras Čibiras, Konstancija Deveikienė, Bronius Eidukonis, Adolfina M. Geigaitė ir Juozas P. Šulnis, Laimutė E. Šlapelytė - Graužinienė ir Dr. Kazimieras Graužinis, Lietuvos Nepaprastas Pasiuntinys ir Įgaliotas Ministras P. Amerikai, Adelė ir Vincas Grigaičiai, kun. Stanislovas Grigaliūnas, Ona Kasparienė, Adolfas Kaušinis, Labdaros Dr-ja, Povilas Miliauskas, Juozas Musteikis, inž. Jonas Ramanauskas, Pranas Ramanauskas, Rosario Lietuvių Šv. Kazimiero Dr-ja, Marija ir Kazimieras Stankūnai, Marija ir Petras Šantarai, Paulina ir Vladas Urbiečiai.

NAUJI "LAIKO" RĖMĖJAI

Skelbiame sekenčius naujuosius "LAIKO" Rėmėjus:

$ 15: Kazys Burba.

Po $ 10: Juozas Juška ir Stasys Mikalauskas.

Po $ 5: Viktorija Černiauskienė, Juozas Kanapinskas, Antanas Pigaga, Vaclovas Rymavičius, Pranas Žemaitis.

Visiems paskelbtiesiems ir nepaskelbtiesiems "LAIKO" Rėmėjams Redakcija ir Administracija taria nuoširdų lietuvišką ačiū.

SKAUTAI ATŠVENTĖ ŠV. JURGĮ

Balandžio 22 d. viso pasaulio skautų globėjo šv. Jurgio šventės išvakarėse Argentinos Lietuvių Skautų Draugovė turėjo savo parengimą Lietuvių salėje, Avellanedoje. Programą išpildė daugiausiai jaunieji skautukai, padainuodami skautiškų dainelių ir parodydami komiškų skautiškų numerių. Programos dalis buvo iš vasarą buvusios skautų stovyklos. Skautiškas vaidinimėlis "Katriutės sapnas", atliktas miške, gražiai nuteikė visus žiūrovus, nes ir su augusiems malonu pamatyti bei prisiminti jaunąsias vaikiškas dieneles, girdėtas pasakas ir linksmas dainas. Gaila, kad tą dieną buvo lietus ir tolimesni skautų prieteliai negalėjo jų šventėje dalyvauti.

Rytojaus dieną, sekmadienį, visi skautai susirinko Lietuvių bažnyčioje savo pamaldoms, kur su vėliava organizuotai atšventė savo Globėjo šventę. Po pamaldų buvo priimti nauji skautų nariai ir senesnieji pakelti į aukštesnius laipsnius. Visą programą pravedė skautų vadovas skautin. V. Lesniauskas.

Korsp.

PAMINĖTA MOTINOS DIENA

Gugužės 7 d. minima Motinos Diena. Iškilmingos pamaldos už visas gyvas ir mirusias lietuves motinas buvo 10.30 val. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, Avellanedoje.

5 val. po pietų Lietuvių salėje, Avellanedoje buvo iškilmingas Motinos Dienos minėjimas, kurį ruošė Moterų — Mergaičių Dr-ja "BIRUTĖ". Programoje paskaita ir garsaus pasaulinio rašytojo Gerhardo Hauptmano dviejų veiksmų drama HANELĖ. Vaidinime dalyvavo B. Kerbelienė, E. Mačernienė, O. Stanaitienė. M. Misiūraitė, U. Šilaikienė, H. Bagdonas, K. Balsys, V. Gruodis V. Jusaitis, A. Matukas, P. Mačernis, J. Maslaveckas, R. Malela, S. Stanaitis ir kt. Veikalą režisavo aktorė **Beatričė Kleizaitė-Kerbelienė** dekoracijas priešė dail. **Romualdas Kuprevičius.**

Pertraukos metu kun. J. Jakaitis, Marijonų Viršininkas Argentinoje, susirinkusiems pristatė iš JAV atvykusį svečią — pramonininką inž. Rudį, kuris pasidalino savo įspūdžiais iš Pietų Amerikos ir papasakojo apie Šiaurės Amerikos lietuvių gyvenimą ir apie jų įtaką Lietuvos laisvinimo darbe.

(Apie ponios B. Kerbelienės pastatytą veikalą "Hanelė" plačiau kitame nr.)

Be to, tą pačią dieną lietuvių radio valandėlė "Lietuvos Aidai" iš ryto 8.30 val. davė atitinkamą programą, tarp kurios pažymėtina p. **Zeferino Juknevičiaus**, valandėlės vedėjo, paskaita apie motinas ir kompozitoriaus **Vytauto Kerbelio** savo kompozicijų gražus ir įvairus piano rečitalis.

STAIGA MIRĖ ADOLFAS BERTAŠEVIČIUS

Balandžio 30 d. dėl aukšto kraujo spaudimo svečiuose pas savo bičiulius staiga susirgo lietuvis Adolfas Bertaševičius. Tuojau buvo pašaukti du gydytojai, ir ligonis buvo nugabentas į ligoninę, kur netrukus ir mirė, kun. K. Černiausko M. I. C. šv. sakramentais aprūpintas. Paliko nuliūdusią žmoną ir sūnų.

K.

LAIKAS

"EL TIEMPO" Semanario Lituano
MENDOZA 2280, Avellaneda, Buenos Aires

Correo Argentino Casa Central
FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 4289
TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 4015

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual Nº 318870

Director responsable: Pbro. Casimiro Vengras. T. E. 20-9027 — Redaguoja Redakcinė Kolegija. Vyr. Redaktorius: Dr. P. Brazys. — Pinigus siųsti Administratoriui: Francisco Garšva. KAINA: Argentinoje metams $ 15, pusmečiui $ 8, atskiras nr. 80 centavų. Urugvajuje metams 4 Urugv. pezai. Kitur — metams 2 doleriai. Norint gauti "LAIKĄ" ORO PAŠTU, prie metinės prenumeratos reikia pridėti: Pietų Amerikoje 1 dolerį, kitur 3 dolerius.

III METAI — AÑO DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN 1950
GEGUŽĖS (MAYO) 10 D., TREČIADIENIS Nr. 8 (24)

Marija ir Juozas Ališauskai

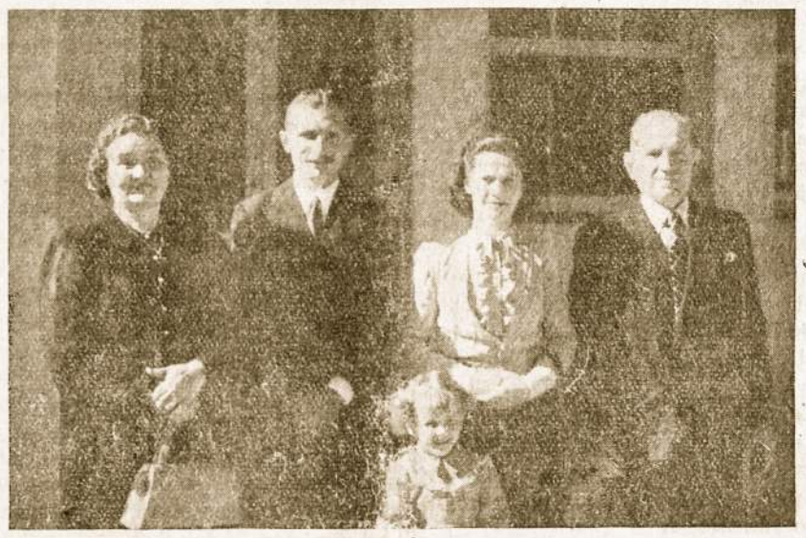

Marija ir Juozas Ališkauskai, šio "LAIKO" nr. Garbės Leidėjai. Tarp jų, viduryje, stovi sūnus Juozas su savo žmona Zuzana ir dukrelę Beti.

M. ir J. Ališauskai yra šio "Laiko" numerio Garbės Leidėjai.

Juozas gimė 1895 m. Ukmergės apskr., Žemaitkiemio valsč., Brazgių km. gausioje valakininko ūkininko šeimoje — 5 broliai ir 6 seserys, kurių trys yra Argentinoje, vienas Kanadoje ir penktasis Lietuvoje bolševikų nužudytas. Jau Pirmojo Didžiojo karo metu Juozas, aiškus ir susipratęs lietuvis, turi slapstytis nuo rusų, kad išvengtų mobilizacijos. Susikūrus Lietuvai, Juozas 1920 m. liepos mėn. stoja į Lietuvos kariuomenę, prieš tai dar suskubdamas apsivesti. Kariuomenėje ištarnauja 3 metus ir 3 mėnesius pirmajame pasienio pulke eidamas baro viršininko padėjėjo pareigas. Būdamas kariuomenėje, 1920 m. lapkričio 22 d. susilaukia sūnaus.

Į Argentiną atvykęs 1926 m., kaip ir visi kiti, turėjo ir sunkių valandų, kol pagaliau susitaupęs kiek pinigų 1927 m. galėjo pasiimti ir žmoną Mariją su sūnumi Juozu. P. J. Ališauskas Argentinoje visą laiką buvo ir yra veiklus lietuviškojo gyvenimo dalyvis, — Šv. Kazimiero dr-ja, Labdaros dr-ja ir kiti lietuviškojo gyvenimo įvykiai neapsėjo be p. Ališausko, gi besikuriant lietuviškai parapijai ne tik darbu, bet ir aukomis gausiai ją rėmė. Matome p. Ališauską taip pat ir delegatų tarpe įteikiant Argentinos prezidentui Castillo protesto peticiją.

Marija Vijūnaitė Ališauskienė gimusi Rundžių km., Juozo kaimynystėje, taip pat gausioje šeimoje. Marijos vienas brolių — Napoleonas Vijūnas — taip pat yra Argentinoje. Marija, kaip ir Juozas, nors ir vėliau atvykusi, patyrė nelengvo emigranto gyvenimo sunkumų ir nelaimių. Ji taip pat yra veikli Labdaros dr-jos narė.

Bendrai, reikia pasakyti p. p. Ališauskų šeima yra maloni, nuoširdi, lietuviškai vaišinga ir taupi. Bendromis pastangomis ir gražiai sutardami turi įsigiję dvejus namus ir sklypą, taip kad ramiai gali žiūrėti į ateitį.

Reikia pastebėti, kad ir sūnus Juozas gina tėvų pėdomis — jaunas vedė, turi gražią ir malonią šeimą, yra Informe Comercial tarnautojas ir savo sutaupomis jau yra įsigijęs nusavus namus.

"LAIKO" redakcija ir administracija, reikšdama padėką už šį "Laiko" numerio išleidimą, linki savo naujiesiems Garbės Leidėjams asmeninės laimės ir taip pat, kaip ir anksčiau, nepamiršti lietuviškųjų kolonijos ir visos tautos reikalų.

APLANKĖ LUJANĄ

Negalėję dalyvauti Lietuvių parapijos ruoštoje ekskursijoje į Lujaną, balandžio 30 d. pp. Kazimieras ir Stasys Šulniai su šeimomis, p. Geigienė su dukrele, A. Masiulis su šeima ir kun. K. Černiauskas M.I.C. aplankė Lujano Dievo Motinos šventovę, pasimelsdami ir uždegdami po žvakę už kenčiančią Tėvynę.

LANKĖSI "LAIKO" REDAKCIJOJE

Albertas Vigo Vosbeinas su ponia Berta Deglaite Vosbeiniene neseniai lankėsi "LAIKO" Redakcijoje, ta proga susipažindami su kultūrinėmis lietuvių įstaigomis Avellanedoje. Pažymėtina, kad p. A. V. Vosbeinas yra gimęs Telšių apskr., Juozapavos dvare. Nors tėvas buvo danas ir motina estė, tačiau pats yra ėjęs mokslus tik Lietuvoje, puikiai vartoja lietuvių kalbą, yra Lietuvos pilietis ir nemoka nė daniškai nė estiškai. Ponia Vosbeinienė yra lietuvaitė iš Kybartų. Išvykę 1944 m. iš Lietuvos, iki 1947 m. gyveno Danijos pasienyje — Flensburge. Iš ten išemigravę į Angliją, 1950 m. kovo 14 d. atvyko pas pusseserę Buenos Airese. Miesto centre pavyko gauti puikų butą ir jau pradėjo darbą kaip specialistas mechanikas. Labai džiaugiasi kultūriniu lietuviškosios kolonijos gyvenimu ir nori aktyviai jame dalyvauti.

PIRMASIS VYČIŲ VAKARAS

Gegužės 20 d. Vyčiai rengia pirmąjį šiame sezone Vakarą Lietuvių Salėje Avellanedoje. Vakaras žada būti tikrai įdomus: scenos vaizdelis, akrobatika, piramidės, dainos, šokiai.

MALDININKŲ EKSKURSIJA Į LUJAN ŠVENTOVĘ

Lietuvių parapijos ir Lietuvių Klūbo "Vytis" pastangomis balandžio 23 d. buvo surengta, kaip kasmet, lietuvių maldininkų kelionė į Argentinos Švč. Marijos šventovę Lujaną. Sekmadienio rytą trimis autobusais (banaderomis) išvažiavo nemažas būrys iš visų apylinkių lietuvių. Daugelis atvažiavo traukiniais ir savais automobiliais, taip kad susidarė daugiau dviejų šimtų žmonių. Būtų buvę daug daugiau, tik gaila. kad buvo blogas oras ir labai lietinga diena. Lujane sumą atlaikė kun. J. Margis, pamokslą pasakė kun. P. Garšva, M. I. C. Antrąsias mišias atlaikė p. p. Ratkų intencija kun. Garšva. Po to vieni susispietę būreliais pietavo, kiti lankė muziejus, kurie yra verti pasižiūrėti. Po pietų 3 val. buvo kalbamas rožančius ir suteiktas palaiminimas, per kurį antrąjį pamokslą pasakė kun. J. Margis, M. I. C. Pabaigai Lujano švč. P. Marijos koplyčioje atsisveikinimo žodis ir galinga "Marija, Marija" giesmė plaukė iš lietuviškų krūtinių tai visų Motinai. Visi džiaugėsi prisiminę lietuviškąsias Marijos šventoves tėvynėje ir, nors lietus sutrukdė įvykdyti geriau, visi buvo patenkinti aplankę šią taip visų lankomą Argentinos vietą.

DRAMOS STUDIJA

Steigiama Dramos Studija Lietuviams. Norintieji prašome užsirašyti "LAIKO" Redakcijoje. Steigiamasis susirinkimas įvyks gegužės 21 d., 12 val. Lietuvių Salėje.

Juozas Valentinas,
Liet. valst. teatro aktorius

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ADRESAS:

Juan Maria Pérez 2820, Montevideo. Telef. 41-55-91.

Imprenta "Dorrego", Dorrego 1102, Buenos Aires